3 LANGUAGE SPEAKING COURSE

Self
Hindi, English, Manipuri
Languages Learning

By: Mani & Kumar

THREE LANGUAGES SPEAKING COURSE

(ENGLISH – HINDI – MANIPURI)

By :

MANI & KUMAR

Publisher :
KONSAM LANTHOI CHANU
Imphal

1st Edition, 2007
5th Edition, 2014
6th Edition, 2015
7th Edition, 2016
8th Edition, 2017
9th Edition, 2018

Price : **Rs. 110/-**
(One hundred and ten only)

Printed at : **Rohen Offset Printing Den.**
Kwakeithel Bazar, Opp. Bus Stand, Imphal

Dedication

This book is dedicated to my friend

ASEM BIRAMANI
Rtd. E.E. (P.W.D, Manipur)

whose strong sense and gesture of friendship helped me a lot in the struggle of my life including the publication of this book.

Indra Kumar
(Co-author)

CONTENTS

		Page
1.	A Welcome (स्वागतम)	1
2.	Negative Imperatives (इन्कार वाला शब्द)	7
3.	Numerials	10
4.	Common Imperatives	11
5.	Common Conversation (Order giving sentences) (आज्ञा के वाक्य)	15
6.	Asking to do something	19
7.	Just do it	21
8.	Adjectives (Positive & Negative ones)	24
9.	About Conditions	26
10.	Indian or Foreigner	29
11.	About our place	31
12.	Common Talks	33
13.	About Feelings & Emotions	37
14.	About Days & Time	40
15.	Let (जाने देना, किराये पर देना)	49
16.	Miscellaneous	51
17.	Enquiries	54
18.	Schooling	56
19.	Opinion about others	59
20.	Asking about opinions	62
21.	Doing simultaneously	66
22.	Questions & Answers	68
23.	Have to	69
24.	Phone Conversations	70
25.	On Phone	74
26.	Future Activity	75
27.	At the Barbar's	78
28.	In a Boarding Hotel	81
29.	At the Loundry	85
30.	Shopping	90
31.	Train Enquiry	96
32.	At the railway station	101
33.	Enquiry in stores	102
34.	Asking for directions	105
35.	Arriving & Leaving	107
36.	Dress	110
37.	Blouse-loose bodice	116

Welcome (स्वागतम)

Talks on welcome

English — Please enter./Please get inside.
মৈতৈলোল — মনুংদা চংবিরকউ/মনুংদা লেঙশিনবিরকউ।
Manipuri — Manungda changbirak-u/Manungda leng-shinbirak-u.
हिन्दी — कृपया अंदर आइए/कृपया भीतर आइए।
হিন্দী — কৃপয়া অংদর আঈএ/কৃপয়া ভীতর আইএ।
Hindi — Kripaya andar aai-e/Kripaya bheetar aai-e.
Or, आप पधारीए — আপ পধারীএ
অদোম লেঙশিনবিরকসি — Aap padhari-e.
मणिपुरी — मनुंदा चंबिरकउ/लेंशिनबिरकशि।

— Please get inside the drawing room.
মী লাকপগী ফমফম কাদা চংবিয়ু।
Mee laakpagi pham-pham kaada changbi-yu. (ময়াই কাদা — Mayai kada)
कृपया पधारीए अंदर/(भीतर) बीच वाले कमरे में।
কৃপয়া পধারীএ অংদর (ভীতর) বীচ ৱালে কমরে মেং।
Kripaya padhari-e andar (bheetar) beech wale kamare mein.
मी लाकपगी फमफम कादा चंबियु।

— Be seated.
ফম্বীয়ু।
Phambi-yu.
अपना तस्वीर रखीए/बैठिए।
অপনা তস্বীর রখীএ/বৈঠিএ।
Apana tasaveer rakhi-e/Beithi-e.
फम्बीयु।

— Take a seat.
ফমফমদা ফম্বীয়ু।/খুদা অশোমদা লেঙশিনবিসি।
Pham-pham da phambi-yu.
कुर्सी पर (आसन पर/पीढ़ा पर) बैठिए।
কুর্সী পর (আসন পর/পীড় পর) বৈঠিএ।
Kursee par (aasan par/Peedhra par).
फमफमदा फम्बीयु।
Or, फमफमलांदा लेंशिनबीशि।
Phampham langda lengshinbeeshi.

— Shall I make tea ?
চা লোঞ্জরকউরা ?/চা থৌরাং তৌরকউরা ?/তৌজরকউরা ?
Cha lonjarak-ura ?/Cha thourang toujarak-ura ?/toujrak-ura ?
चाय बना कर लाऊँ क्या/चाय का इन्तेजाम करुं क्या ?
চায় বনা কর লাউঁ ক্যা/চায় কা ইন্তেজাম করুং ক্যা ?
Chay bana kar laoon kya/Chay ka intejam karung kya ?
चा लोन्जरकउरा/चा थौरां तौजरकउरा ?

— No, thanks. Don’t bother about that.
হুম, তৌবিরুরগনু। মদুগীদমক হোৎনবিরকউরনু।
Hoom, toubiruraganu. Madugidamak hotnabirak-uranu.
नहीं धन्यवाद, उस के लिए कष्ट मत कीजिए।
নহীং ধন্যবাদ, উস কে লিএ কষ্ট মট কীজিএ।
Nahaing dhanyawad uss ke li-a kasta mat keeji-e.
हम, तौबिरूरगनु। मदुगिदमक होटनबिरकउरनु।

— Welcome to our house.
ঐখোয়গী য়ুমদা লেঙশিনবিরকউ।
Eikhoi-gi yumda lengshinbirak-u.
स्वागत है हमारा घर में पधारीए।
স্বাগত হৈ হমারা ঘর মেং পধারীএ।

Swagat hai hamara ghar main padhari-e.
ऐखायगी युमदा लेंशिनबिरकउ।

— Very glad at your visit.
নহাক্না লাকপিবা য়াম্না নুংঙাই।
Nahaakna laakpiba yaamna nung-ngai.
बहुत खुशी हुई आप आएँ।
Bahut khushee huee aap aayen.
বহুত খুশী হুঈ আপ আএঁ।
नंहाकना लाकपिबा याम्ना नुंङाइ।

— Don’t take out the shoes. Just enter./Just get inside.
খোঙউপ লৌথোক্কনু (লৌথোকপীরুরগনু)। হেক্তা চংলকউ।/লেংশিনবীরকউ।
Khong-oop louthok-u nu. Hekta changlak-u.
जूता मत खोलिए (नीकालिए)। ऐसे आइए।
জুতা মত খোলিএ (নীকালিএ)। ঐসে আইএ।
खीङूप लौथोकपीरूरगनु। हेकता लेंशिनबीरकउ।

— No, I won’t enter with shoes on.
হুম, ঐ খোঙউপ উপ্পগদি চংলকওই।/চংজরক্করোয়।
Hoom, ei khong-oop oopaga changlak-oi.
नहीं, मैं जूता पहन कर नहीं आउँगा।
নহীং, মৈং জুতা পহন কর নহীং আউঁগা।
Naheeng, meing juta pahan kar naheeng aaunga.
हुम, ऐ खोङूप उप्पलगदि चंजरकलरोय।

— Do that.
মদু তৌ।
Madu tou.
वह करो।
Wah karo.

ৱহ্ করো।
मदु तौ।

— Do that if you can.
নংনা ঙমগদবা ওইরবদি মদু তৌ।
Nang-na ngamgadaba oirabadi madu tou.
यदि तू कर संकता है तो वह करो।
য়দি তূ কর সকতা হৈ তো ৱহ্ করো।
Yadi too kar sakta hai to wah karo.
नङना ङमगदबा आइरबदि मदु तो।

— Do that if that's possible.
য়াগদবা ওইরবদি মদু তৌ (তৌবিয়ু)।
Yaagadaba oirabadi madu tou (toubiyu).
यदि (अगर) वह संभव है तो वह (वही)करो (कीजिए)।/
अगर वह संभव है तो वह करो।
Agar wah sangbhaw hai to wah karo.
অগর ৱহ্ সংভৱ হৈ তো ৱহ্ করো।
यागदबा ओइरबदि मदु तौ।

— Don't do it, if you can't do.
নংনা ঙমদ্রবদি মদু তৌরুনু/তৌরুগনু।
Nang-na ngamdrabadi madu touru-nu/touganu.
यदि तू नहीं कर संकता है तो वह मत करो।
য়দি তূ নহীং কর সকতা হৈ তো তূ মত করো।
Yadi too naheeng kar sakta hai to too mat karo.
नङना ङमद्रबदि मदु तौरूगनु।

— See if you can do it.
মদু তৌবা ঙম্ব্রা য়েংঙউ।
Madu touba ngambra yeng-oo.
देख तू वह कर सकता है कि नहीं (देखो)।

দেখ তূ ৱহ্ কর সকতা হৈ কি নহীং (দেখো)।
Dekh too wah kar sakta hai ki naheeng.
मदु तौबा ङम्ब्र येंउ।

— You won't be able to do that.
নংনা মদু তৌবা ঙম্মোই/ঙম্লোই।
Nangna madu touba ngam-moi/ngam-loi.
तुम वह करने का योग्य नहीं है।
Or, तुम उसका योग्य (काबिलियत) नहीं है।
তুম উসকা য়োগ্য (কাবিলিয়ত) নহীং হৈ।
Tum uska yogya (kabiliyat) naheeng hai.
Or, तुम उसको (वह) नहीं कर सकते हो।
তুম উসকো (ৱহ্) নহীং কর সকতে হো।
Tum usko (wah) naheeng kar sakta ho.
नङना मदु तौबा ङम्मोइ/ङम्लोइ।

— You mustn't do that.
নংনা মদু তৌরোইদবনি।
Nang-na madu touroidabani.
तुमने वह नहीं करना।
তুমনে ৱহ নহীং করনা।
Tumne wah naheeng karna.
नङना मदु तौरोइदबनि।

— What's wrong if I do this ?
ঐনা মসি তৌবদা করি কাই ?
Eina mashi toubada kari kai ?
यदि मैं यह (ऐसा) करूंगा तो क्या मुझे गलती होगा ?
Yadi meing yah (eisa) karunga to kya mujhe galtee hoga ?
য়দি মৈং য়হ (ঐসা) করুঁগা তো ক্যা মুঝে গলতী হোগা ?
ऐना मसि तौबदा करि काइ ?
Or, (गलती हो सकता है क्या यदि मैं ऐसा करूँगा तो ?

গলতী হো সকতা হৈ ক্যা য়দি মৈং ঐসা করুগা তো ?
Galtee ho sakta hai kya yadi meing eisa karunga to ?)

— Don't do that, it's illegal.
মদু তৌগনু, আইন্না য়াদবনি।
Madu touga-nu, aayinna yadabani.
ऐसा (वह) मत करो, वह गौर कानूनी है।
ঐসা (ৱহ) মত করো, ৱহ গৈর কানুনী হৈ।
Eisa (wah) mat karo, wah geir kanunnee hai.
मदु तौगनु आइन्ना यादबनि।

— Don't do that. It is bad to do that.
মদু তৌগনু। মদু তৌবদা ফত্তে।
Madu touga-nu. Madu toubada phat-te.
ऐसा (वह) मत करो, वह करने में बुरा है।
ঐসা (ৱহ) মত করো, ৱহ করনে মেং বুরা হৈ।
Eisa (wah) mat karo, wah karne meng bura hai.
मदु तौगनु, मदु तौबदा फट्टे।

— Why you refuse to do that ?
নংনা মদু করিগী তৌ হায়বা য়াদ্রিবনো ?
Nangna madu karigee tou hai-ba yadriba-no ?
वह करने में तुम क्यों इनकार करते हो ?
ৱহ করনে মেং তুম ক্যোং ইনকার করতে হো ?
Wah karne meng tum kyong inkar karte ho ?
नङना मदु करिगी तौ हायबा याद्रिबनो ?

— I will never do it./I won't ever do it.
ঐ মদু কৈদৌনুংদা তৌরোই।
Ei madu keidounung-da touroi.
मैं वह चीज कभी नहीं करूँगा।
মৈং ৱহ চীজ কভী নহীং করুঁগা।
Meing wah cheej kabhi naheeng karunga.
ऐ मदु कैदौनुंदा तौरोइ।

Negative Imperatives

Negative words — য়ানিংদবা (ৱাহৈ)
इन्कार वाला (शब्द)

— Don't shout.
লাও-খোংগনু !
Lao-khong-ganu !
चिल्लाओ मत !
চিল্লাও মত !
Chillao mat !
लाओ-खोंगनु !

— Don't be lazy.
তনগনু।
Tan-ga-nu.
सुस्त मत हो।
সুস্ত মত হো।
Susta mat ho.
तनगनु।

— Don't be silly.
পংগনু।
Pang-ganu.
मुर्ख मत बनो।
মূর্খ মত বনো।
Murkh mat bano.
पंगनु।

— Don't weep.
কপকনু।

মত রো।
মত রো।
Mat ro.
কপকনু।
Or, রোনা মত।
রোনা মত।
Rona mat.
Or, রোনা নহীं।
রোনা নহীং।
Rona naheeng.

— Don't take intoxicants.
নিশা চাগনু।
Nisha chaga-nu.
নশীলা চীंজ মত খাওো।
নশীলা চীংজ মত খাও।
Naseela cheej mat khao.
নিশা চাগনু।

— Don't buy costly articles.
অতাংবা পোৎ লৈগনু।
Ataang-ba pot lei-ganu.
মহँগা চীंজ মত খরীদো।
মহঁগা চীংজ মত খরীদো।
Mahanga cheej mat khareedo.
অতাংবা পীট লৈগনু।

— Don't get angry.
শাওগনু (শাউগনু)।
Saoganu.
গুস্সা মত করো।
গুসসা মত করো।

Gussua mat karo.
শাউগনু (শাঊগনু)।

— Don't be angry with me.
ঐবু/ঐঙোন্দা শাওগনু।/ঐঙোন্দা (নংনা) শাউগনু।
Eibu/Eingonda saoganu.
মুঝপর (মুঝে) ক্রোধ (গুস্সা) মত (নহীं) করো (করনা)।
মুঝ পর (মুঝে) ক্রোধ (গুসসা) মত (নহীং) করো (করনা)।
Mujh par (Mujhe) krodh (gussa) mat (naheeng) karo (karna).
ঐবু/ঐঙোন্দা সাওোগনু। ঐঙোন্দা (নঙনা) শাউগনু।

— Don't be angry at his words.
মাগী ৱাদা শাওগনু।
Maagi waada saoga-nu.
উসকী বাতোं পর গুস্সা (ক্রোধ) মত করো।
উসকী বাতোং পর গুসসা (ক্রোধ) মত করো।
Uskee baatong par gussaa (krodha) mat karo.
মাগী বাদা শাওোগনু।

— Don't be hopeless.
নিংবা কায়গনু।
Ningba kaiganu.
নিরাশা মত হো।
নিরাশা মত হো।
Nirasha mat ho.
নিংবা কায়গনু।

— Don't lose heart.
দাও/দাই হন্থগনু। (পুক্নিং হন্থগনু)
Dao/Dai hanthaganu. (pukning hanthaga-nu.)
ছোটা দিল মত করো।

ছোটা দিল মত করো।
Chhota dil mat karo.
Or, कमजोरी दिल मत देखाओ।
কমজোরী দিল মত দেখাও।
Kamjoree dil mat dekha-o.
दाओ हन्थगनु/पुक्नि हन्थगनु।

NUMBERALS (মশিং থিবা তম্নবা)

1	One	১ অমা	१ एक
	ama (Manipuri)	এক (হিন্দী)	अमा (मणिपुरी)
2	Two	২ অনি	२ दो
	ani	দো	अनि
3	Three	৩ অহুম	३ तीन
	ahum	তিন	अहुम
4	Four	৪ মরি	४ चार
	mari	মরি	मरि
5	Five	৫ মঙা	५ पाँच
	manga	মঙা	मङा
6	Six	৬ তরুক	६ छह
	taruk	ছ:	तरुक
7	Seven	৭ তরেৎ	७ सात
	taret	সাত	तरेत
8	Eight	৮ নিপান	८ आठ
	nipal	আঠ	निपान
9	Nine	৯ মাপল	९ नौ
	mapan	নৌ	मापल
10	Ten	১০ তরা	१० दस
	tara	দস	तरा

Common Imperatives

— Run there.
মফমদুদা চেল্লু।
Maphamduda chellu.
वहाँ दौड़ (दौड़ो)।
বহাঁ দৌড় (দৌড়ো)।
Wahang doudr (dour)/(doudro).
मफमदुदा चेल्लु।

— Open the door.
থোংদু হাংদোকউ।
Thong-du haangdok-u.
दर्वाजा खोलो।
দর্বাজা খোলো।
Darwaj kholo.
थोंदु हांदोकउ।

— Shut the window.
থোংনাওদু থিংজিল্লু।
Thongnao-du thingjallu.
खिड़की बन्द करो।
খিড়কী বন্দ করো।
Khidrikee band karo.
थोंनाओदु थिंजिल्लु।
Or, इसको सौंप देना।
ইসকো সৌংপ দেনা।
Issko shounp dena.

— Pass on this.
মসি লানখো। (থংনবদা পিখো)

Masi lankho. (Thangnabada pikho)
इसको दे दो/दूसरा को दे।
ইসকো দে দো/দুসরা কো দে।
Isko de do. Dusaraa ko de.
मसि लानखो। (थंनबदा पिखो)
Or, ये बगल वाले को दे दो।
য়ে বগল ৱালে কো দে দো।
Ye bagal wale ko de do.

— Throw it out.
মসি লংথোকখো/হুন্দোকখো।
Masi langthok-kho/hundok-kho.
इसको फेंक दो।
ইসকো ফেংক দো।
Iss ko phenk do.
मसि लंथोकखो।

— Take it and keep it.
মসি লৌ অদুগা থমজিল্লু।
Masi lou aduga thamjillu.
इसको लेकर रखना।
ইসকো লেকর রখনা।
Issko lekar rakhnaa.
Or, इसको ले लो और रखो।
ইসকো লে লো ওর রখো।
Issko le lo our rakho.
मसि लौ अदुगा थमजिल्लु।

— Give it to him.
মসি মঙোন্দা পিখো।
Masi mangon-da pikho.

यह उसको दे देना।
য়হ উসকো দে দেনা।
Yah usko de dena.
मसि मङोन्दा पिखो।

— Prepare the meal.
চাক থোংউ।
Chak thong-oo.
खाना पकाओ।
খানা পকাও।
Khana pakaao.
Or, भात पकाओ।
ভাত পকাও।
चाक थोंउ।

— Make tea.
চা লোল্লকউ।
Cha lollak-oo/
चाय बनाओ।
চায় বনাও।
Chay banaao.
चा लोल्लकउ।

— Make the curry tasty.
য়েন্সাংদু হাওহল্লু।
Yensangdoo hao-hall-oo.
सब्जी बहुत जायकेदार (स्वाद) बनाओ।
সবজী বহুত জায়কেদার (স্বাদ) বনাও।
Sabjee bahut jai-kedar (swad) bannao.
येन्सां हाओहल्लु।

— Wash these clothes.
ফিজোলশিংশি (সু) শু।
Phijolsing-shi shoo.
कपड़ों (पोशाकों) को धोलो (धुलाई करो)।
কপড়োং (পোশাকোং) কো ধোলো (ধুলাঈ করো)।
Kapadrong (poshakong) ko dholo (dhulaee karo).
फिजोलशिंशि सु।

— Sweep the floor.
ৱাই শিৎলু।
Wai shit-loo.
फर्श को झड़ू मारो (लगाओ)।
ফর্শ কো ঝড়ু মারো (লগাও)।
Pharsh ko jhadru maro (lagao).
वाइ शिटलु।

Numbers (Continued ....)

11 Eleven	১১ তরা মাথোই	११ ग्यारह
taramathoi	গ্যারহ	तरा माथोइ
12 Twelve	১২ তরা নিথোই	१२ बारह
taranithoi	বারহ	तरा निथोइ
13 Thirteen	১৩ তরা হুমদোই	१३ तेरह
tarahumdoi	তেরহ	तरा हुमदोइ
14 Fouteen	১৪ তরা মরি	१४ चौदह
taramari	চৌদহ	तरा मरि
15 Fifteen	১৫ তরা মঙা	१५ पन्द्रह
taramanga	পন্দ্রহ	तरा मङा
16 Sixteen	১৬ তরা তরুক	१६ सोलह
tarataruk	সোলহ	तरा तरुक

Common Conversation

(आज्ञा के वाक्य) – য়াথংগী ৱাহৈ-পরেং/ৱাহৈ

— Listen, please.
তাবিয়ু।
Tabiyu.
जारा सुनीए।
জারা সুনীএ।
Jaaraa suniye
ताबियु।

— Listen well/carefully.
মুন্না তাও/তাবিয়ু।
Munna tao/tabiyu.
ध्यान से सुनीए।
ধ্যান সে সুনীএ।
Dhyan se suniye.
मुन्ना ताबियु।

— Look at that.
মদুদা য়েংঙউ।
Maduda yeng-oo.
वह देखो।
বহ দেখো।
Wah dekho.
मदुदा येंउ।

— Take a look at this article.
পোৎ অসিদা অমুক্তা য়েংউ।
Pot ashida amukta yeng-u.
इस चीज (समान) पर नजर रखो।
ইস চীজ (সামান) পর নজর রখো।
Iss cheej (saman) par najar rakho.
Or, इस बस्तु को देखो।
ইস বস্তু কো দেখো।
Iss bastu ko dekho.
पोट आसिदा अमुकता येंउ।

— Come.
লাকউ।
Laak-u.
आओ/आजाओ।
আও/আজাও।
Aao/aajao.
लाकउ।

— Come this way.
লম্বীসোমদা লাকউ। (লম্বী অশোমদা লাকউ)
Lambisomda laak-u. (Lambi ashomda)
इस सड़क (रास्ता) पर आओ/आ जाओ।
ইস সড়ক (রাস্তা) পর আও/আ জাও।
Iss sadrak (rasta) par aao/aa jao.
लम्बी अशोमदा लाकउ।

— Good-bye./So long.
কায়নরশি।
Kainarashi.
अच्छा विदा।
অচ্ছা ৱিদা।

Achchha widaa.
কায়নরশি।

— Come here.
সিদা লাও।/অসিদা লাকও।
Sida lao./Asida lak-u.
यहाँ आओ/इधर आ।
য়হাঁ আও/ইধর আ।
Yaha aao/Idhar aa.
सिदा लाओ/असिदा लाकओ।

— Go
চৎলু।
Chat-lu.
जा/जाओ।
জা/জাও।
Ja/Jao.
चटलु।

— Go up.
মথক্তা কাখৎলু।
Mathakta kaakhatlu.
ऊपर जाओ।
ঊপর জাও।
Oopar jaao.
मथकता काखटलु।

— Go there.
মফমদুদা চৎলু।
Maphamduda chat-lu.
उधर जा।
উধর জা।

Or, उधर चल्ली जा।
উধর চল্লী জা।
Udhar challee ja.

Or, उधर जाओ।
উধর জাও।
Udhar jao.
মফমদুদা চটলু।

— Go away./Be off.
চৎখ্রো চৎলু।
Chatkhro chat-lu.
चल्ली जाओ, हरमेसा के लिए।
চল্লী জাও, হরমেসা কে লিএ।
Challee jao, Harmesa ke li-e.
चटख्रो चटलु।

— Go along with him.
মাগা চৎমিন্নৌ।
Maaga chatminnou.
उसका साथ चलली जाओ।
উসকা সাথ চল্লী জাও।
Ussaka sath challee jao.
मागा चटमिन्नौ।

— Give it to me.
মদু ঐঙোন্দা পিয়ু।
Madu eingon-da piyu.
वह मुझे दे दो।
ৱহ মুঝে দো।
Wah mujhe de do.
मदु ऐङोन्दा पियु।

Asking to do something

— Give the application to the manager.
মেনেজরদা দরগাষ্টতু (দ্রখাষ্টতু) পিয়ু।
Meneger-da dargas-tu (drakhastu) piyu.
उस अर्जी (प्रार्थना पत्र) मेनेजर (प्रबन्धक) को दे दो।
উস অর্জী (প্রার্থনা পত্র) মেনেজর (প্রবন্ধক) কো দে দো।
Uss arjee (prathana patra) menejar (prabandhak) ko de do.
मेनेजरदा दरगास्टतु (द्रखास्टतु) पियु।

— Bring it here.
মদু সিদা পুরকউ।
Madu sida purak-oo.
उसको (जो/वह) इधर ला/लाओ।
উসকো (জো/ৱহ) ইধর লা/লাও।
Ussko (jo/wah) idhar la/lao.
मदु सिदा (असिदा) पुरकउ।

— Bring some chillies for us.
ঐখোয়গীদমক মোরোক খরা পুরকউ।
Eikhoigidamak morok khara purak-oo.
हमारा लिए कुछ मींची लाओ/लेकर आ जाओ।
হমারা লিএ কুছ মীচি লাও/লেকর আ জাও।
Hamara lie kuchh meerchee lao. (le kar aa jao)
ऐखायगीदमक मोरोक खरा पुरकउ।

— Put it here.
মদু মফমসিদা থম্মু।
Madu maphamsida tham-mu.
उसको (वह) यहाँ रखो (रख)।
উসকো (ৱহ) য়হাঁ রখো (রখ)।

Ussko (wah) yahan rakho (rakh).
মদু মফমসিদা থম্মী।

— Put the article on the table.
পোৎতু তেবল মথক্তা থম্মু।
Pot-tu table mathak-ta tham-mu.
उस चीज (समान) को टेबल (मेज) के ऊपर रखो।
উস চীজ (সমান) কো টেবল (মেজ) কে ঊপর রখো।
Uss cheej (samaan) ko table (mej) ke oopar rakho/rah.
पोटतु तेबल मथक्ता थम्मु।

Numbers (Continued ....)

17 Seventeen tarataret	১৭ তরা তরেৎ সত্রহ	१७ सलरह तरा तरेत
18 Eighteen taranipan	১৮ তরা নিপান অঠারহ	१८ अठारह तरा निपान
19 Nineteen taramapal	১৯ তরা মাপল উন্নীস	१९ उन्नीस तरा मापल
20 Twenty kun	২০ কুন বীস	२० बीस कुन
21 Twenty one kun mathoi	২১ কুন মাথোই ইক্কীস	२१ इक्कीस कुन माथोइ
22 Twenty two kun nithoi	২২ কুন নিথোই বাইস	२२ बाइस कुन निथोइ
23 Twenty three kun humdoi	২৩ কুন হুমথোই তেঈস	२३ तेईस कुन हुमदोइ
24 Twenty four kun mari	২৪ কুন মরি চৌবীস	२४ चौबीस कुन मरि

Just do it ! (মদু হেক্তা তৌ)

— Tell me.
ঐঙোন্দা তম্মু।
Eingonda tam-mu.
मुझे बताओ (बता दो)।
মুঝে বতাও (বতা দো)।
Mujhe batao (bata do).
ऐङोन्दा तम्मु।

— Don't tell it to anybody else.
মদু কনামতদা তম্মুনু।
Madu kanamta-da tam-munu.
वह किसी से मत बताओ।
ৱহ কিসী সে মত বতাও।
Wah kisee se mat bataa-o.
मदु कना अमतदा तम्लुनु।

— Go on.
অদুম তৌ। (মখা তাথরকঊ)
Adum tou. (Makha tatharak-oo)
वही करो।
ৱহী করো।
Wahee karo.
अदुम तौ।

— Hold it. (Stop it.)
মদু লেপ্পু।
Madu lep-pu.
वहीं रूको
ৱহীং রুকো (ৱহী রুকনা)।

Waheeng ruko (waheeng rukanaa).
मदु लेप्पु।
Or, খুদক্তা লেপ্পু।
Khudakta leppu.
अभी रूको। /অভী রুকো।
Abhee ruko.
खुदक्ता लेप्पु।

— Just stop it.
मदु तौगनु।
Madu touganu.
वह मत करना (करो)। /ৱহ মত করনা (করো)।
Wah mat karna (karo).
मदु तौगनु।

— Go up.
মথক্তা কাখৎলকউ / (লাকউ) কারকউ।
Mathak-ta kakhatlak-u (laou).
ऊपर चढ़ो (आ-जा)।
উপর চঢ়ো (আ-জা)।
Oopar (upar) chadhro (charo) (aa-ja).
मथक्ता काखटलकउ /(लाकउ) कारकउ।

— Get down.
কুমথৌ।
Kumthou.
उतर जाओ। /উতর জাও। /Utar jao.
कुमथौ।

— Go down.
মখাদা কুমথৌ।
Makhaadaa kumthou.

नीचे जाओ। /নীচে জাও।
Neeche jao.
मखादा कुमथौ।

— Walk slowly.
তপ্না চৎলু।
Tap-na chat-lu.
धीरे चल/चलो।
ধীরে চল/চলো।
Dheere chal/chalo.
तपना चटलु।
Or, धीमी चाल से चल।
ধীমী চাল সে চল।
Dheemee chal se chal.
तपना चटलु।

— Walk fast.
থুনা/য়াংনা চৎলু।
Thuna/yangna chat-lu.
तेजी से चलो। / जल्दी चलो।
তেজী সে চলো। / জলদী চলো।
Tejee se chalo. / Jaldee chalo.
थुना/यांना चटलु।

— Stand here.
সিদা লেপ্পু। (অসিদা)
Sida lep-pu. (asida).
इधर खड़े होजाओ।
ইধর খড়ে হো জাও।
Idhar khare ho jao.
सिदा लेप्पु।

Adjectives
(Positive & Negative ones)

— It is good.
মসি ফৈ। /Mashi phei.
यह अच्छा है। /য়হ অচ্ছা হৈ। /Yah achccha hai.
मसि फै।

— It is the best.
মসিনা খ্বাইদগী ফৈ। /Masina khwaidagi phei.
यह सब से अच्छा है। /য়হ সব সে অচ্ছা হৈ।
Yah sab se achccha hai.
मसिना ख्वाइदगी फै।

— It is not good.
মসি ফবা নত্তে। /Maasi phaba nat-te.
यह अच्छा नहीं है। /য়হ অচ্ছা নহীং হৈ।
Yah achcha naheeng hai.
मसि फबा नत्ते।

— It is very bad.
মসি য়াম্না ফত্তে। /Maasi yaam-na phat-te.
यह बहुत खराब (बुरा) है। /য়হ বহুত খরাব (বুরা হৈ)।
Yah bahut kharab (bura) hai.
मसि याम्ना फत्ते।

— It is not that bad.
মদু অদুক ফত্তবা নত্তে। /Madu aduk phat-taba nat-te.
वह उतना खराब तो नहीं है। /ৱহ উতনা খরাব তো নহীং হৈ।
Wah utana kharab to naheeng hai.
मदु अदुक फत्तबा नत्ते।

— He is a tall fellow.
মহাক (মা) অৱাংবা মী অমনি।
Maa awang-ba mee amani.
वह ऊँचा आदमी (व्यक्ति) है।
ৱহ উঁচা আদমী (ৱয়ক্তি) হৈ।
Wah oonchaa aadamee (wayikti) hai.
महाक (मा) अवांबा मी अमनि।

— But his wife is short.
অদুবু মাগী নুপীদি নেম্মী।
Adubu maagi nupi-di nem-mi.
लेकिन (किन्तु/प्रन्तु) उसका औरद तो छोट्टी (कट का) है।
লেকিন (কিন্তু/প্রন্তু) উসকা ঔরদ তো ছোট্টী (কট কা) হৈ।
Lekin (kinto/prantoo) usska ourat to chhotti (kat ka) hai.
अदुबु मागी नुपीदि नेम्मी।

— Ramu is a fat boy.
রামু অনোইবা নুপা মচা অমনি।
Ramu anoiba nupa machaa ama-ni.
रामु मोटा लड़का है।
রামু মোটা লড়কা হৈ।
Ramu mota larka hai.
रामु अनोइबा नुपा मचा अमनि।

— His elder sister Rani is thin.
মাগী মচে রানীদি মশা পাই/ময়াং কংই।
Maagi mache Rani-di masha pai/mayaang kang-i.
उसका दीदी रानी का शरीर पतली होती है।
উসকা দীদী রানী কা শরীর পতলী হোতী হৈ।
Usska deedee Ranee ka shareer pata hotee hai.
मागी मचे रानीदि मशा पाय/मयां कंइ।

About conditions

— It is hot in Chennai.
চেন্নাইদা শাই। /Chennai-da shai.
चेन्नाइ में गर्मी जादा है। /চেন্নাই মেং গর্মী জাদা হৈ।
Chennai meng garmee jada hai.
चेन्नाइदा शाइ।

— It never gets too hot or cold in Manipur.
মণিপুরদদি কাহেন্না শাদে নত্রগা ইংদে।
Manipurda-di kaahenna shade nat-traga eeng-de.
मणिपुर में न तो गर्मी है या न तो ठंडा है।
মণিপুর মেং ন তো গর্মী হৈ য়া ন তো ঠংডা হৈ।
Manipur meng na to garmee hai ya na to thanda hai.
Or, मणिपुर में कभी ऐसे नहीं हुआ कि न तो जादा गर्म या ठंडा।
মণিপুর মেং কভী ঐসে নহীং কি ন তো জাদা গর্ম য়া ঠংডা।
Manipur meng kavee eise naheeng huwa ki na to jada garm ya thanda.
मणिपुरददि काहेन्ना शादे नत्रगा इंदे।

— Why was the bus late yesterday ?
করিগীনো ঙরাং বস থেংলকইবদি ?
Karigino nga-rang bus thenglak-ibadi ?
कल क्यों बस देर में पहुँचा ?
কল ক্যোং বস দের সে পহুঁজা ?
Kal kyong bus der meng pahuncha ?
करिगीनो ङरां बस थेंलकइबदि ?

— Because it had a breakdown.
মরমদি মদু য়াদ্রবা অদুননি।
Maram-di madu yaadraba adunani.

क्यों कि वह खराब हो गइ थी।
ক্যোংকি ব্রহ খরাব হো গই থী।
Kyongki wah kharaab ho gayi thee.
मरमदि मदु याद्रबा अदुननि।

— Why is it out of order so often ?
করিগীনো মসি অদুক তোয়না য়াদ্রিবদি ?
Karigi-no masi aduk toi-na yaadribadi ?
क्यों वह बार बार बिगड़ जाता है/खराब हो जा है ?
ক্যোং ব্রহ বার বার বিগড় জাতা হৈ/খরাব হো জা হৈ ?
Kyong wah bar bar bigar jata hai/kharab ho jata hai ?
करिगीनो मसि (मदु) अदुक (याम्ना) तोयना याद्रिबदि ?

— Because it is an old bus.
মল্লবা বস অমা ওইবননি।
Malla-ba bus amaa oibana-ni.
क्योंकि वह पुराना गाड़ी (बस) है।
ক্যোংকি ব্রহ পুরানা গাড়ী (বস) হৈ।
Kyongki wah purana garee (bus) hai.
मरमदि मदु अमनब गाड़ी ओइबननि।

— Is Mohon not ready as yet ?
মোহোনদু হৌজিক ফাও শেম শাবা লোয়দ্রিবরা ?
Mohon-du houjik phao shem shaba loidri-bara ?
क्या मोहोन को अभी तक तैयारी नही हुआ ?
ক্যা মোহোন কো অভী তক তৈয়ারী নহীং হুআ ?
Kya Mohon ko abhee tak teiyaree naheeng hua ?
मोहोनदु हौजिक फाओ शेम शावा लोयद्रिबरा ?

— No at all. He is still asleep.
হুম (সুকলোই লোইদ্রিং)। মা হৌজিক ফাও তুমলি।
Hoom (sukloi loi-dri). Maa houjik phao tum-li.

नहीं, तौयारी नहीं किया। वह अभी तक सो रहा है।
নহীং, তৈয়ারী নহীং কিয়া। ৱহ অভী তক সো রহা হৈ।
Naheeng, teiyaree naheeng kiya, wah abhee tak so raha hai.
हुम, (सुकलोइ लोईद्रि)। मा हौजिक फाउ तुमलि।

— I shall go upstairs and wake him up.
ঐ মথক্তা কাখৎলুগে অদুগা মা হৌদোক্লুগে।
Ei mathak-ta kaakhatlu-ge aduga maa houdok-lu-ge.
मैं सीड़ी से चढ़ कर उसको जरूर उठाउँगा।
মৈং সীড়ী সে চঢ় কর উসকো জরুর উঠাওঁগা।
Meing sheeri (sheedri) se char kar (chadhrakar) ussko jarur uthaoonga.

Or, मैं ऊपर जा कर उसको जागाऊँगा।
মৈং ঊপর জা কর উসকো জাগাঊঁগা।
Meing upar jakar ussko jagaoonga.
ऐ मथक्ता काखटलुगे अदुगा मा हौदोकलुगे।

— Wake him up. It is getting late now.
মাবু হৌদোক্লু। হৌজিক থেংজিল্লকএ / থেংজিলক্লে।
Maa-bu houdok-lu. Haojik thengjillak-ay (thengjilkale).
उसको उठाओ (जगाओ)। अब देर हो गया है।
উসকো উঠা (জগাও)। অব দের হো গয়া হৈ।
Ussko uthao (jagaao). Ab der ho gaya hai.
माबु हौदोक्लु। हौजिक थेंजिल्लकए/थेंजिलक्ले।

Indian or Foreigner ?

— Is he a foreigner ?
মহাক মীরৈবাক মচা অমরা ?
Mahaak meereibak macha ama-ra ?
क्या वह विदेशी है ?
ক্যা ৱহ বিদেশী হৈ ?
Kya wah bideshee hai ?
महाक मीरैबाक मचा अमरा ?

— No, he is not. He is an Indian.
নত্তে, মা (মীরৈবাক মচা) নত্তে। মহাক ভারত মচা অমনি।
Natte, maa nat-te. Mahaak Bharat macha amani.
नहीं, वह नहीं है। वह भारत निवासी (भारतीय) है।
নহীং, ৱহ নহীং হৈ। ৱহ ভারত নিবাসী (ভারতীয়) হৈ।
Naheeng, wah naheeng hai. Wah Bharat niwasee (Bharateeya) hai.
नत्ते, मा/महाक मीरैवाक माचा नत्ते। महाक भारत मचा अमनि।

— Yes, he is a foreigner.
হোয়, মা মীরৈবাক মচা অমনি।
Hoi, maa meereibak macha amani.
हाँ, वह विदेशी है।
হাঁ, ৱহ ৱিদেশী হৈ।
Hang wah wideshee hai.
होय, महाक (मा) मीरैवाक मचा अमनि।

— Isn't she a Chinese ?
মা চাইনিজ অমা নত্তবরা ?
Maa Chinese ama nat-tabra ?
वह चीनी तो नहीं है ?

ৱহ চীনী তো নহীং হৈ ?
Wah Cheenee to maheeng hai.
मा चाइनीज (जीनमचा) अमा नत्तब्रा ?

— No, she is a Manipuri lass girl.
নত্তে, মা মণিপুরী লৈশাবী অমনি।
Nat-te, maa Manipuri leishabi amani.
नहीं, वह मणिपुरी लड़की है।
নহীং, ৱহ মণিপুরী লড়কী হৈ।
Naheeng, wah Manipuri larkee hai.
नत्ते, मा (महाक) मणिपुरी लैशबी अमनि।

— She also looks like a Nepali.
মা নেপালিসু মাল্লি।
Maa Nepali-su mal-li.
वह देखने में नेपाली जैसा लगती है।
ৱহ দেখনে মেং নেপাল্লী জৈসা লগতী হৈ।
Wah dekhne meng Nepallee jeisa lagtee hai.
मा नेपालिसु माल्लि।

Numbers (Continued ....)

25	Twenty five	২৫ কুন মঙা	२५ पच्चीस
	kun manga	পচ্চীস	कुन मङा
26	Twenty six	২৬ কুন তরুক	२६ छब्बीस
	kun taruk	ছব্বীস	कुन तरुक
27	Twenty seven	২৭ কুন তরেৎ	२७ सत्ताईस
	kun taret	সত্তাঈস	कुन तरेत
28	Twenty eight	২৮ কুন নিপান	२८ अट्ठाईस
	kun nipan	অট্ঠাঈস	कुन निपान

About our place

— Is Manipur a hilly place ?
মণিপুরীসি চীংগী লম অমরা ?
Manipuri-si ching-gi lam ama-ra ?
क्या मणिपुर एक पहाड़ी क्षेत्र है ?
Or, क्या मणिपुर पहाड़ियों से पूर्ण स्थानीय है ?
ক্যা মণিপুর এক পহাড়ী ক্ষেত্র হৈ।
Kya Manipur ek pahadree (paharee) kshetra hai.
Or, ক্যা মণিপুর পহাড়িয়োং সে পুর্ণ স্থানীয় হৈ ?
Kya Manipur pahriyong se purna sthaneeya hai.
मणिपुरसि चींगी लम अमरा ?

— Not totally hilly. There is valley also.
পুরা চীং ঙাক্তা নত্তে। তমসু লৈ।
Pura ching ngak-ta nat-te. Tam-su lei.
पहाड़ियों से पूर्ण स्थानीय (पुरा पहाड़ी क्षेत्र) नहीं है।
পহাড়িয়োং সে পুর্ণ স্থানীয় (পুরা পহাড়ী ক্ষেত্র) নহীং হৈ।
Pahariyong se purna sthaneeya (pura paharee kshetra) naheeng hai.
समतल भुमी (स्थानीय) भी है।
সমতল ভুমী (স্থানীয়) ভী হৈ।
Samtal bhumee (staneey) bhee hai.
पुरा चींगक्ता नत्ते। तमसु लै।

— What is the staple food in Manipur ?
মণিপুরদা মরুওইবা চীঞাক / মীয়াম্না চান্নবা চীঞাক করিনো ?
Manipur-da maru-oiba chinjak/meeyamna chanaba chinjak karino ?
मणिपुर का मुख्य (खास) भोजन क्या हैं ?
মণিপুর কা মুখ্য (খাস) ভোজন ক্যা হৈং ?

Manipur ka mukhya (khas) bhojan kya hai ?
मणिपुर दा मरू ओइबा चीन्जाक /मीयाम्ना चान्बा चीन्जाक करिनो ?

— Rice, vegetable and fish is our stable food.
চাক, মনা-মশিং অমসুং ঙানা ঐখোয়গী মরুওইবা চীঞ্জাক্নি।
Chaak, mana-mashing amsung nga-na eikhoigee maru-oiba chinjak-ni.
भात, शाक-सब्जी तरकारी और मछली हमारा मुख्य भोजन हैं।
ভাত, শাক-সবজী তরকারী ওর মছলী হমারা মুখ্য ভোজন হৈং।
Bhat, shak-sabjee tarkaaree aur machhalee hamaaraa mukhya vojan hai.
चाक, मना-मशिं अमसुं ङाना ऐखोयगी मरुउइबा चीनजाकनि।

Numbers (Continued ....)

29 Twenty nine kun mapal	২৯ কুন মাপাল উনতীস	२६ उनतीस कुन मापल
30 Thirty kunthra	৩০ কুন্থ্রা তীস	३० तीस कुन्थ्रा
31 Thirty one kunthra mathoi	৩১ কুন্থ্রা মাথোই ইত্তীস	३१ इत्तीस कुन्थ्रा माथोइ
32 Thirty two kunthra nithoi	৩২ কুন্থ্রা নিথোই বত্তাস	३२ बत्तास कुन्थ्रा निथोइ
33 Thirty three kunthra humdoi	৩৩ কুন্থ্রা হুমদোই তৈন্তীস	३३ तैंतीस कुन्थ्र हुमदोइ
34 Thirty four kunthra mari	৩৪ কুন্থ্রা মরি চৌত্তীস	३४ चौंतीस कुन्थ्रा मरि
35 Thirty five kunthra manga	৩৫ কুন্থ্রা মঙা পৈন্তীস	३५ पैंतीस कुन्थ्र मङा

Common Talks

— I'm just coming.
ঐ হৌজিক লাকই।
Ei houjik laak-i.
मैं अभी आया हूँ।
মৈং অভী আয়া হূঁ।
Meing abhee aaya hung.
ऐ हौजिक लाकइ।

— Walk fast. / Please walk fast.
থুনা থুনা চৎলু। / খরা য়াংনা চৎপীয়ু।
Thuna thuna chat-lu. / Khara yaangna chatpiyu.
जल्दी चलो। / ओर तेज चल्लीए।
জল্ডী চলো। / তেজ চল্লীএ।
Jaldi chao. / Our tej challiye.
थुना थुना चतलु। / खरा यांना चतपीयु।

— Do it quickly.
মদু থুনা তৌ।
Wah jaldee karo.
उस को (वह) जल्दी करो।
উসকো জল্ডী করো।
Wah jaldee karo.
मदु थुना तौ।

— Speak slowly.
তপ্না ঙাংঙু।
Tapna ngang-ngu.
धीमी से (आहिस्ता) बोल/बोलो।
ধীমী সে (আহিস্তা) বোল/বোলো।

Dheemee se (aahista) bol/bollo.
तप्ना ङांङ्।

— Please speak slowly.
চানবীদুনা তপ্না ঙাংবীয়ু।
Chanbeeduna tapna ngangbeeyu.
कृप्या ! धीमी से बोलिए।
কৃপয়া ! ধীমী সে বোলিএ।
Kripaya dheemee se boliye.
चानबीदुना तप्ना ङांबीयु।

— Listen carefully.
ফজনা / মুন্না তাও।
Phajna/munna tao.
ध्यान से सुनो। /ধ্যান সে সুনো।
Dhyan se suno.
फजना/मुन्ना ताओ।

— Stand here.
সিদা লেপ্পু।
Sida leppu.
यहाँ पर खड़े हो जाओ। /য়হাঁ পর খড়ে হো জাও।
Yah par khadre ho jao.
सिदा लेप्पु।

— Wait outside.
মপান্দা ঙাইয়ু।
Mapaan-da ngai-yu.
वहार प्रतीक्षा करो/इन्तजार करो।
বহার প্রতীক্ষা করো/ইনতজার করো।
Bahar prateekhya/intajar karo.
मपान्दा ङाइयु।

— Take this.
মসি লৌ (লৌরো)।
Masi lou (louro).
यह लो। / यह ले लो।
য়হ লো। / য়হ লে লো।
Yah lo. / Yah le lo.
मसि लौ। / मसि लौसी।

— Keep it.
মসি থমজিল্লু।
Masi thamjillu.
इस को रखो।
ইস কো রখো।
Iss ko rakho.
मसि थमजिल्लु।

— Go away.
চৎখ্রো চৎলু।
Chat-khro chatt-lu.
हट जाओ/चलि जा।
হট জাও/চলি জা।
Hat jao/chali ja.
चटथोकख्रो चटलु/चटख्री चटलु।

— Don't trouble me.
ঐঙোন্দা য়েৎলরনু।
Eingon-da yetlara-nu.
मुझे परेशान मत करना।
মুঝে পরেশান মত করনা।
Mujhe pareshan mat karna.
ऐङोन्दा येटलरनु।

— As you like.
নংনা পাম্বা মওংদা।
Nang-na paamba ma-ongda.
जैसे आप के इच्छा/मरजी। (मर्जी)
জৈসে, আপ কে ইচ্ছা/মরজী (মর্জী)।
Jeise aap ke ichchha/(marjee).
नङना पाम्बा मओंदा।

— Ta-ta. So long.
ফরে, চৎলে।
Phare, chat-le.
अच्छा, चलो।
অছা, চলে।
Ach-chha, chale.
फरे, चटले।

Numbers (Continued ....)

36 Thirty six	৩৬ কুন্থ্রাত রুক	३६ छत्तीस
kunthra taruk	ছত্তীস	कुन्थ्रा तरुक
37 Thirty seven	৩৭ কুন্থ্রা তরেৎ	३७ सैंतीस
kunthra taret	সৈন্তীস	कुन्थ्रा तरेत
38 Thirty eight	৩৮ কুন্থ্রা নিপান	३८ अड़तीस
kunthra nipan	অড়তীস	कुन्थ्रा निपान
39 Thirty nine	৩৯ কুন্থ্রা মাপল	३९ उनचालीस
kunthra mapal	উনচালীস	कुन्थ्रा मापल
40 Forty	৪০ নিফু	४० चालीस
niphu	চালীস	निफु
41 Forty one	৪১ নিফু মাথোই	४१ इकतालीस
niphu mathoi	ইকতালীস	निफु माथोइ

About Feelings & Emotions
(পুক্নিংগী ইহুলগী মতাং)

— Are you afraid ?
নং কিব্রা ? /Nang ki-bra ?
तुम (तू) डरते हो क्या ? /তুম (তূ) ডরতে হো ক্যা ?
Tum (too) darte ho kya ?
नङ किब्रा ?

— No, I'm not afraid.
হুম, ঐ কিদে।/Hoom, ei ki-de.
नहीं, मुझे नहीं डरता। /নহীং, মুঝে নহীং ডরতা।
Naheeng, mujhe naheeng darta.
हुम, ऐ किदे।

— Aren't you ashamed of it ?
নং মসিদা ইকাইদ্রা ?
Nang masi-da ekai-dra ?
क्या, तू इस पर शर्म नहीं आता ?
ক্যা, তূ ইস পর শর্ম নহীং আতা ?
Kya too iss par sharm naheeng aata ?
नङ मसिदा इकाइद्रा ?

— Why are you angry ?
নহাক (নং) করিগী শাওরিবনো ?
Nang kari-gi saori-bano ?
तुम (तू) क्यों गुस्सा (क्रोध) करते हो ?
তুম (তূ) ক্যোং/কয়োং গুসসা (ক্রোধ) করতে হো ?
Tum (too) kyong gussa (krodha) karte ho ?
नहाक (नं) करिगी शाओरिबनो ?

— I'm angry at his behaviour.
ঐ মাগী মতৌদা শাওরিবনি।
Ei maagi matou-da saori-bani.
मैं उसके बर्ताव (चाल-चलन) पर क्रोध करता हूँ।
মৈং উসকে বর্তাৱ (চাল-চলন) পর ক্রোধ করতা হূঁ।
Meing usske baralawa (chal-chalan) par krodh karataa hoong.
ऐ मागी मतौदा शाओरिबनि।

— Are you disappointed ?
নহাক নিংবা কাইরব্রা ?
Nahaak ningba kai-ra-bra ?
क्या आप निराशा है ?
ক্যা আপ নিরাশা হৈ ?
Kya aap nirasha hai ?
नहाक निंबा काइरब्रा ?

— I'm depressed.
ঐ থৱাই নুংঙাইতে।
Ei thawai nung-ngai-te.
मैं उदास हूँ।
মৈং উদাস হূঁ।
Meing udas hun/hoong.
ऐ थवाइ नुङाइते।

— Don't lose heart.
নিংবা কাইগনু।
Ningba kaiga-nu.
तुम (आप) निराश तम हो।
তুম (আপ) নিরাশ মত হো।
Tum nirash mat ho.
निंबा काइगनु।

— Learn to be happy.
নুংঙাইবা তম্মু।
Nung-ngaiba tam-mu.
खुश रहना सोख (सीखो)।
খুশ রহনা সীখ (সীখো)।
Khush rahanaa seekh (seekho).
नुंङाइबा तम्मु।

— Don't be angry, anger is not good.
শাওগনু, শাওবা ফত্তে। /Shaognu, shaoba phatte.
क्रोध मत हो, क्रोध करना अच्छा नहीं है।
ক্রোধ মত হো, ক্রোধ করনা অচ্ছা নহীং হৈ।
Krodh mat ho, krodh karanaa achchha nahin hai.
शाओगनु, शाओबा फत्ते।

— Don't be weeping/Don't weep.
কপকনু।
Kapka-nu.
मत रो।
মত রো।
Mat ro.
कपकनु।

— Don't be afraid. I'm always with you.
কিগনু। ঐ নংগা লোয়নদুনা অদুম লৈ। (লৈরিশিদি)
Kigan-oo. Ei nang-ga loinaduna adum lei.
मत डरो। मैं आपके साथ हमेशा रहता हूँ।
মত ডরো। মৈং আপকে সাথ হমেশা রহতা হূঁ।
Mat daro. Meing aapke sath harmesha rahataa hoong.
किगनु। ऐ नङ्गा लोयनदुना अदुम लै। (लैरिशिदि)

About Days & Time

— What day is to-day ? / What day is it ?
ঙসি করি নুমিৎনো ?
Ngasi kari numit-no ?
आज क्या वार है ?
আজ ক্যা ৱার হে ?
Aaj kya war hai ?
ङसि करि नुमिटनो ?

— Today is Friday.
ঙসি ইরাইনি।
Ngasi erai-ni.
आज शुक्रवार है।
আজ শুক্রৱার হে।
Aaj shukrawar hai.
ङसि इराइनि।

— Is there bandh on the coming Saturday ?
লাক্লিবা থাংজদা বন্দ লৈব্রা ?
Lakli-ba thangja-da bandh lei-bra ?
आनेवाले शनिवार को बन्द (तो नहीं) है क्या ?
আনেৱালে শনিৱার কো বন্দ হে ক্যা ?
Aanewale shaniwar ko band hai kya ?
लाक्लिबा थांजदा बन्द लैब्रा ?

— On what day will your class commence/start ?
করি নুমিৎতা নখোয়গী ক্লাস হৌগনি ?
Kari numita nakhoi-gi class hougani ?
कबसे अपना (कक्षा) पढ़ाई शुरू हो रहा है ?
কবসে অপনা পড়াঈ শুরু হো রহা হে ?

Kabse apana padhrai shuru ho raha hai ?
करि नुमिटता नखोयगी कलास हौगनि ?

— Our class will commence/start from the coming Monday.
ঐখোয়গী ক্লাস লাক্লিবা নিংথৌকাবদগী হৌগনি।
Eikhoi-gi class laakli-ba ningthoukabadagi hougani.
हमारा कक्षा (पढ़ाइ) आनेवाली शोमवार से शुरु हो जाएगा।
হমারা কক্ষা (পঢ়াই) আনেৱালী সোমৱার সে শুরু হো জাএগা।
Hamara kaksha (padhrai) aanewalee somwar se shuru ho jayega.
ऐखोइगी कलास लाक्लिबा निंथोकावदगी हौगनि।

— Is your birth-date Tuesday ?
নং লৈবাকপোকপা নুমিৎতা পোকপ্রা ?
Nang leipakpokpa numit-ta pokpara ?
क्या, तुम्हारा जन्म दिन मंगलवार को है ?
ক্যা, তুমহারা জন্ম দিন মঙ্গলৱার কো হে ?
Kya tumhara janam din mangalwar ko hai ?
नङ लैबाकपोकपा नुमिटता पोकप्रा ?

— No, my birth-day is Wednesday.
হূম, এগী ইপোক নুমিৎ যুমশকৈশনি।
Hoom, eigi ipok numit yumsakeisha-ni.
नहीं, मेरा जन्म बुधवार का दिन हुआ था।
নহীং মেরা জন্ম বুধৱার কা দিন হুৱা থা।
Nahing mera janam budhawar ka din huwa tha.
Or, न, मेरा जन्म दिन बुधवार को है।
ন, মেরা জন্ম দিন বুধৱার কো হে।
Na, mera janam din budhawar ko hai.
हुम, ऐगी इपोक नुमिट युमजकैशनि।

— It is bad to give money or wealth on Thursday.
শগোলশেল নুমিৎতা পৈশা নত্রগা লল্ল পিথোকপা ফৎতে।
Sagolshel numit-ta paisa nattraga lall pithokpa phat-te.
गुरूवार का दिन किसी को पैसा या धन देना अच्छा नहीं है।
গুরুৱার কা দিন কিসী কো পৈসা য়া ধন দেনা অচ্ছা নহীং হৈ।
Guruwar ka din kisee ko peisa ya dhan dena achchha nahin hai.
शगोलशेल नुमिटता पैशा नत्रगा लल्ल पिथोकपा फटते।

— What's the time now ?
হৌজিক পুং কয়া তারে ?
Houjik pung kaayaa ta-re ?
अभी (अब) कितना बज गया ?
অভী (অব) কিতনা বজ গয়া ?
Abhee (aba) kitna baj gaya ?
हौजिक पुं कया तारे ?

— What's the time by your watch ?
নংগী ঘড়ীদা পুং কয়া তারে ? / তারবগে ?
Nang-gi ghari-da pung kayaa ta-re ? /Tarabage ?

Or, What is the time by your watch ?
आपका (तुम्हारा) घड़ी में कितना बज गया है ?
আপকা (তুমহারা) ঘড়ী মেং কিতনা বজ গয়া হৈ ?
Aapka (tumhara) ghadree mein kitana baj gaya hai ?
नङगी घड़ीदा पुं कया तारे ? (तारबगे) ?

— It is ten o'clock by my watch.
ঐগী ঘড়ীদা পুং তারা তারে।
Eigi ghari-da pung taara ta-re.
मेरा घड़ी में दस बज रहा है।
মেরা ঘড়ী মেং দস বজ রহা হৈ।
Mera gharee mein dass baj rahe haing.
ऐगी घड़ीदा पुं तारा तारे।

— It is nine now.
হৌজিক পুং মাপল তারে / তাখ্রে।
Houjik pung mapal ta-re/takha-re.
अभी (अब) नौ बज रहा है।
অভী (অব) নৌ বজ রহা হৈ।
Abhee (ab) nou baj raha hai.
हौजिक पुं मापल तारे/ताखे।

— It is half past three.
হৌজিক পুং অহুম মখাই তারে।
Houjik pung ahum makhai ta-re.
अभी साढ़े तीन बज गया है।
অভী সাঢ়ে তীন বজ গয়া হৈ।
Abhee sadhre (sare) teen baj gaya hai.
हौजिक पु अहुम मखाइ तारे।

— It is quarter past four.
হৌজিক পুং অহুমগা মিনিট ৪৫ চৎলে।
Houjik pung ahum-ga minute niphumanga chat-le.
अभी तीन बज कर पैंतालीस (पौने चार) मिनट हो गइ हैं।
অভী তীন বজ কর পৈংতালীস মিনট হো গঈ হৈং।
Abhee teen baj kar peintalees minat ho gaya haing.

Or, अभी पौने चार हो गया है।
অভী পৌনে চার হো গয়া হৈ।
Abhee poune char ho gaya hai.
हौजिक पु अहुमगा मिनिट निम्फुमङा चटले।

— It is ten minutes past ten.
হৌজিক পুং তারাগা মিনিট তারা চৎলে / তারে।
Houjik pung tara-ga minute taara chat-le/ta-re.
अभी दस बज कर दस मिनट हो गया हैं।
অভী দস বজ কর দস মিনট হো গএ হৈং।

Abhee das baj kar das minat ho gaye haing.
হৌজিক পু তারাগা মিনিট তারা চটলে/তারে।

— It is past ten.
পুং তারা তাখ্রে।
Pung tara ta-kh-re.
अब दस बज गया है ?
অব দস বজ গয়া হৈ।
Ab dass baj gaya hai.
पुं तारा ताख्रे।

— It is fifteen minutes to nine.
পুং মাপল তাগদবা মিনিট ১৫ বাৎলি।
Pung maapal tagadaba minute tara waat-li.
अभी पौने नौ हो गए।
অভী পৌনে নৌ হো গ-এ।
Abhee poune nou ho ga-e.
पुं मापल तागदबा मिनिट तारा मङा वाटलि।

— Does your watch keep correct time ?
নংগী ঘড়ীদু মতম/পুং তাবা চান্নবা
Nang-gi ghari-du matam/pung taba channa-bra ?

Or, নংগী ঘড়ী মতম চপ চান্নবরা/অচুম্বরা ?
तुम्दारा घड़ी सही समय बताता है क्या ?
তুমহারা ঘড়ী সহী সময় বতাতা হৈ ক্যা ?
Tumhara ghadree sahee samay batata hai kya ?
नङगी घड़ीदु मतम/पुं चप चान्नबरा/अचुम्बरा ?

— My watch keeps correct time.
ঐগী ঘড়ী মতম চান্নে।
Eigi ghari matam channei.
मेरा घड़ी सही समय बताते हैं।

মেরা ঘড়ী সহী সময় বতাতে হৈং।
Mera gharee sahee samay batate haing.
ऐगी घड़ी मतम चान्ने।

— Your watch is five minutes too slow.
নংগী ঘড়ীদু মিনিট মঙা তপ্পী।
Nang-gi ghari-du minute manga slow oi/chon-thei.
मेरा घड़ी पाँच मिनट पोछे/लेट चलती हैं।
মেরা ঘড়ী পাঁচ পীছে/লেট চলতী হৈ।
Mera gharee panch minat peeche/let chaltee hai.
नङगी घड़ीदु मिनिट मङा तप्पी।

— It is just on three.
হৌজিক পুং অহুম চপ চানা তারে।
Houjik pung ahum chap chana ta-re.
अब ठीक तीन बज गया है।
অব ঠীক তীন বজ গয়া হৈ।
Ab theek teen baj gaya hai.
हौजिक पु अहुम चप चाना तारे।

— What time will you go to sleep ?
নং পুং কয়াদা তুমগনি ?
Nang pung kaaya-da tumga-ni ?
तुम कितना बजे सोने के लिए जाना है ?
তুম কিতনা বজে সোনে কে লিএ জানা হৈ ?
Tum kitana baje soneke liye jana hai.
नङ पुं कयादा तुमगनि ?

— At about/around 10 p.m.
চাউরাক্না নুমিদাংগী পুং তরাদা।
Chaorak-na numidang-gi pung taara-da.
लगभग (प्रायः) रात का दस बजे।

লগভগ (প্রায়:) রাত কা দস বজে।
Lagbhag (prayah) rat ka das baje.
चाओैराकना नुमिदांगी पुं तारादा।

— My watch is five minutes too fast.
ঐগী ঘড়ী মিনিট মঙা ফাস্ট ওই/হেনগৎলি।
Eigi ghari munites manga fast oi/hengat-li.
मेरा, घड़ी पाँच मिनट आगे चलती है।
মেরা ঘড়ী পাঁচ মিনট আগে চলতী হৈ।
Mera gharee panch minat aage chaltee hai.
ऐगी घड़ी मीनिट मङा फास्ट ओइ।

— What is the correct time now ?
হৌজিক মতম চপ চানা পুং কয়া তারে/তারবগে ?
Houjik chap channa pung kaaya ta-re ?
अब सही समय कितना होतना हो गया है/बज गया है ?
অব সহী সময় কিতনা হো গয়া হৈ/বজ গয়া হৈ ?
Ab sahee samei keetana ho gaya hai/baj gaya hai ?
हौजिक मतम चप चाना पुं कया तारे/तारबगे ?

Numbers (Continued ....)

42 Forty two	৪২ নিফু নিথোই	४२ बयालीस
niphu nithoi	বয়ালীস	निफु निथोइ
43 Forty three	৪৩ নিফু হুমদোই	४३ तैंतालीस
niphu humdoi	তৈন্তালীস	निफु हुमदोइ
44 Forty four	৪৪ নিফু মরি	४४ चवालीस
niphu mari	চৱালীস	निफु मरि
45 Forty five	৪৫ নিফু মঙা	४५ पैंतालीस
niphu manga	পৈন্তালীস	निफु मङा

— I want/desire to study medicine.
ঐ ডাক্তর তম্নীংই।
Ei doctor tamning-i.
मैं डाक्टर बनना चाहता हुँ।
মেং ডাক্তর বননা চাহটা হুং।
Meing doctor banna chahata hoong.
ऐ डाक्टर तम्नींइ।

— Medicine is a lucrative profession.
ডাক্তর শেল য়াম্না ফংবা শিনফম অমনি।
Doctor sel yaamna phangba shinpham amani.
डाक्टरी बड़ी आय का व्यवसार (जीविका संबंधी) है।
ডাক্তরী বড়ী আয় কা ৱয়ৱসার (জীৱিকা সংবংধী) হৈ।
Daktaree badri (baree) aai ka wayawasar (jeewika sanbandhee) hai.
डाक्तर शेल याम्ना फंबा शिनफम अमनि।

— Driver's job is hard.
দ্রাইভরগী থবক য়াম্না ৱাই।
Drivergi thabak yaamna wai.
चालकों का कार्य बहुत कष्ट होता है। (निर्दयी/मुशिकल)
চালকোং কা কার্য় বহুত কষ্ট হোতা হৈ। (নিদয়ী/মুশিকল)
Chaalakong ka kaaraya babut kast hota hai. (Nirdayee/Mushikil)
द्राइभरगी थबक याम्ना वाइ।

— You shirt is tight but pant is loose.
নংগী ফুরিৎতু চিল্লী অদুবু খোংগ্রাও অদুদি কোম্মী।
Nangi phuri-tu chill-li adubu khangrao adudi kommi.
तुम्हारी कमीज (तो) कसा हुआ है किन्तु (प्रन्तु/लेकिन) पतलून तो ढिला है।
তুমহারী কমীজ তো কসা হুৱা হৈ কিন্তু (প্রন্তু/ লেকিন) পটলুন তো ঢিলা হৈ।
Tumharee kameej to kasaa huwa hai kinto (prantu/lekin)

pataloon to dhila hai.
नङगी फुरिटतु चिल्ली अदुबु खोंग्राओ अदुदि कोम्मी।

— How much cloth will be required for my coat ?
ঐগী কোট তুবদা ফী কয়াম চংগনি ?
Eigi coat tubada phi kayaam chang-gani ?
मेरा कोट पर कितना कपड़ा लगेगा ?
মেরা কোট পর কিতনা কপড়া লগেগা ?

Or, Mera liye ek coat silai karne meng kitana kaparaa (kapdra) lag jeaega ?
ऐगी कोट तुबदा फी कयाम चंगनि ?

— Take my measurement with the tape.
ফিটা শিজিন্নদুনা ঐগী নাপ লৌ।
Phita shijinnadu-nu eigi naap lou.
फीता से मेरा माप (नाप) ले लो (लो)।
ফীতা সে মেরা মাপ (নাপ) লে লো (লো)।
Phita se mera map (nap) le lo (lo).
फीता शिजिन्नदुना ऐगी नाप लौ।

Numbers (Continued ....)

46 Forty six niphu taruk	৪৬ নিফুতরুক ছিয়ালীস	४६ छियालीस निफु तरुक
47 Forty seven niphu taret	৪৭ নিফু তরেৎ সৈন্তালীস	४७ सैंतालीस निफु तरेत
48 Forty eight niphu nipan	৪৮ নিফু নিপান অড়তালীস	४८ अड़तालीस निफु निपान
49 Forty nine niphu mapal	৪৯ নিফু মাপল উনচাস	४९ उनचास निफु मापल

Let

(जाने देना, किराये पर देना)

(তৌহনবিয়ু, তৌজগে)

— Let me say.
ঐবু ঙাংহল্লু। / ঐ হায়গে।
Eibu nganghallu. / Ei hai-ge.
मुझे कहने दीजिए। / मैं कहुँगा।
মুঝে কহনে দীজিএ। / মৈং কহুঁগা।

Or, मुझे कहने दो। /मैं कहती हूँ।
মুঝে কহনে দো। / মৈং কহতী হূঁ।
Mujhe kahane do. / Meing kahati hoong.
ऐबु ङांहल्लु। / ऐ हायगे।

— Let me sleep.
ঐবু তুমহল্লু।
Eibu tumhall-u.
मुझे सोने दो।
মুঝে সোনে দো।
Mujhe son-e do.
ऐबु तुमहल्लु।

— Let me read the letter.
চিঠী অদু ঐবু পাহল্লু।
Chithi adu eibu paahall-u.
उस चीठी को मुझे पड़ने दो।
উস চিঠী কো মুঝে পড়নে দো।
Uss chithi ko mujhe parne do.
चिठी अदु ऐबु पाहल्लु।

— Let me speak first.
ঐবু হান্না হায়হল্লু/ঙাংহল্লু।
Eibu hanna haihall-u/nganghall-u.
मुझे पहेला कहने दीजिए/बोलने दो।
মুঝে পহেলা কহনে দীজিএ/বোলনে দো।
Mujhe pahela karnane deejiye/bol-ne do.
ऐबु हान्ना हायहल्लु/ङांहल्लु।

— Let me do this.
মসি ঐবু তৌহল্লু।
Masi eibu touhal-lu.
यह मुझे करने दो।
য়হ মুঝে করনে দো।
Yah mujhe karne do.
मसि ऐबु तौहल्लु।

Numbers (Continued ....)

50 Fifty yangkhei	৫০ য়াঙ্খৈ পচাস	५० पचास यांखै
51 Fifty one yangkhei mathoi	৫১ য়াঙ্খৈ মাথোই ইক্যাৱন	५१ इक्यावन यांखै माथोइ
52 Fifty two yangkhei nithoi	৫২ য়াঙ্খৈ নিথোই বাৱন	५२ बावन यांखैनिथोइ
53 Fifty three yangkhei humdoi	৫৩ য়াঙ্খৈ হুমদোই তিরপন	५३ तिरपन यांखैहुम दोइ
54 Fifty four yangkhei mari	৫৪ য়াঙ্খৈ মরি চৌৱন	५४ चौवन यांखै मरि
55 Fifty five yangkhei manga	৫৫ য়াঙ্খৈ মঙা পচপন	५५ पच्पन यांखै मङा

Miscellaneous
(মখল মথেলশিং)

— What a shame !
কয়াদা ইকায়জবগী ৱানো !
Kayaadaa ikaijabagee waano !
कितनी शर्म की बात है !
কিতনী শর্ম কী বাত হৈ !
Kitanee sharm kee baat hai !
कयादा इकायजबगी वानो !

— Ramu is hurt/wounded.
রামু শোক্লে। / Ramu shok-le.
रामुको चोट लगी है/जख्मी हो गई।
রামুকো চোট লগী হৈ/জখমী হো গঈ।
Ramu ko chot lagee hai/jakhamee ho gaee.
रामु शोक्ले।

— He has been shot at.
মা নোংমৈনা পাল্লে। /মঙোন্দা নোংমৈ কাপ্পল্লে।
Maa nongmeina paal-le.
वह गुल्ली लगई। /ৱহ গুল্লী লগঈ।
Wah gulee lagayee.
मा नोंमैना पाल्ले।

— He gets drunk.
মা য়ু ঙাওরে। /Maa yu ngao-re.
वह शराब पीकर झुम रहा है।
ৱহ শরাব পীকর ঝুম রহা হৈ।
Wah sharaab peekar jhum raha hai.
मा यु ङाओरे।

— Can you read and write Hindi ?
নহাক হিন্দী পাবা অমসুং ইবা ঙম্বা ?
Nahaak Hindi paabaa amasung eba ngam-bra ?
क्या आप हिन्दी को पढ़ना और लिखना भी जानते हो ?
ক্যা আপ হিন্দী কো পঢ়না ওর লিখনা ভী জানতে হো ?
Kya aap Hindi ko parna aur likhana bhee jante ho ?
नहाक हिन्दी पाबा अमसु इबा ङम्ब्रा ?

— He wants to help you.
মানা নংগী মতেং পাংবা পাম্মী।
Maanaa nang-gi mateng paang-ba paam-mi.
वह तुम्हारी मदद (सहायता) करना चाहती है।
ৱহ তুমহারী মদদ (সহায়তা) করনা চাহতী হৈ।
Wah tumharee maddad (sahaytaa) karna chahatee hai.
माना नङगी मतें पांबा पाम्मी।

— He seems sleepy.
মা তুম্নিংবা মাল্লি।
Maa tumning-ba mal-li.
लगता है वह नींद लगई है। /(आ गया है)
লগতা হে ৱহ নীংদ লগঈ হৈ। / (আ গয়া হৈ)
Lagata hai wah neengda lagaee hai. (Aa gaya hai)
मा तुम्निंबा माल्लि।

— This car has been parking here for two hours.
কার অসি মফমসিদা পুং অনি থারক্লী।
Kar asi maphamsida pung ani tharak-li.
दो घन्टों से ये (यह)कार यहाँ पर रूक रहा है।
দো ঘন্টোং সে য়ে (য়হ) কার য়হাঁ পর রুক রহা হৈ।
Do ghantong se ye (yah) car yahan par ruk raha hai.
कार असि मफमसिदा पु अनि थारक्लि।

— Tomba is fighting with a goonda.
তোম্বা গুন্দা অমগা ফুনরি।
Tomba goonda amaga phuna-ri.
तोम्बा एक डाकू/लुटेरा के साथ लड़ता है।
তোম্বা এক ডাকু/লুটেরা কে সাথ লড়তা হৈ।
Tomba ek daku/lutera ke sath larta hai.
तोम्बा गुन्दा अमगा फुनरि।

Numbers (Continued ....)

56	Fifty six	৫৬ য়াঙ্খৈ তরুক	५६ छप्पन
	yangkhei taruk	ছপ্পন	यांखै तरुक
57	Fifty seven	৫৭ য়াঙ্খৈ তরেৎ	५७ सत्तावन
	yangkhei taret	সত্তাৱন	यांखै तरेत
58	Fifty eight	৫৮ য়াঙ্খৈ তরেৎ	५८ अट्ठावन
	yangkhei nipan	অট্ঠাৱন	यांखै निपान
59	Fifty nine	৫৯ য়াঙ্খৈ মাপল	५९ उनसठ
	yangkhei mapal	উনসঠ	यांखै मापल
60	Sixty	৬০ হুমফু	६० साठ
	humphu	সাঠ	हुमफु
61	Sixty one	৬১ হুমফু মাথোই	६१ इकसठ
	humphu mathoi	ইকসঠ	हुमफु माथोइ
62	Sixty two	৬২ হুমফু নিথোই	६२ बासठ
	humphu nithoi	বাসঠ	हुमफु निथोइ
63	Sixty three	৬৩ হুমফু হুমদোই	६३ तिरसठ
	humphu humdoi	তিরসঠ	हुमफु हुमदोइ
64	Sixty four	৬৪ হুমফু মরি	६४ चौंसठ
	humphu mari	চৌনসঠ	हुमफु मरि

Enquiries

— Do you have STD facility here ?
সিদা STD (ষ্টেট লান্না ফোন তৌনবা) খুদোং চাবা ফংব্রা ?
Shida STD tounabagi khudong-chaba phang-bra ?
क्या यहाँ पर एस०टि०डि० करने का सुविधा (सुगमता) है ?
ক্যা য়হাঁ পর এসঃটিঃডিঃ করনে কা সুৰিধা (সুগমতা) হৈ ?
Kya yahan par STD karne ka suwidha sugamta hai ?
सिदा STD (ष्टेट लान्ना फोन तौनबा) तोनबगी खुदों चाबा फंब्रा ?

— We have only local call facility but no STD facility.
ঐখোয়দা local call দগী খুদোংচাবা লৈ, STD গীদি লৈতে।
Eikhoi-da local call dagi khudong-chaaba lei, STD gidi lei-te.
हमारा पास में लोकेल कोल सुगमता जरूर है किन्तु एस०टि०डि० (बहारी स्टेट में करने का) सुगमता तो नहीं है।
হমারা পাস মেং লোকেল কোল সুগমতা জরুর হৈ, কিন্তু এসঃটিঃডিঃ (বহারী ষ্টেট মেং করনে কা) সুগমতা তো নহীং হৈ।
Hamaaraa pas meng local call sugamta jarur hai, kintu STD (baharee state meng karne ka) sugamta to naheeng hai.
ऐखोयदा पी०सी०ओ० दगी खुदों चाबादि लै, एस०टि०डि० गीदि लैते।

— Are your rooms bath-room attached ?
নখোয়গী কাশিংদু ইরুজফম খোঙ হামফম কা য়াওব্রা ?
Nakhoi-gi kaasing-du erujapham khong-hampham ka yao-bra ?
आपका कमरों में बाथ रूम भी एट्टेच है क्या ?
Or, आप का कमरों में नहाने और पाखाना करने का सुविधा साथ में है क्या ?
আপ কা কমরোং মেং নহানে ওর পাখানা করনে কা সুৰিধা সাথ মৈং হৈ ক্যা ?
Aap ka kamrong meng nahane aur pakhana karne ka suvidha meng hai kya ?
नखोयगी काशिंदु इरूजफम, खोङ हामफम का याओब्रा ?

— All rooms are bath-room attached.
কা খুদিংমক ইরুজম খোঙ হামফম কাগা লোয়নৈ।
Kaa khudingmak erujapham khong-hampham ka-ga loi-nei.
सभी कमरोंमें बाथ रूम एट्टेच हैं।
সভী কমরোংমেং বাথ রুম অটৈচ হৈং।
Sahee kamarong meng bathe room attached hai.
का खुदिंमक इरूजफम खोङ हामफम कागा लोयनै।

— Where is your common bath-room ?
নখোয়গী মীয়ামগী ওইবা ইরুজম খোং হামফম কাদি কদাইদা লৈ ?
Nakhoi-gi meeyamgi oiba erujapham khong hampham ka-di kadai-da lei ?
कहाँ पर हैं आप का सार्वजनिक स्नान गृह और पाखाना घर ?
কহাঁ পর হৈং আপ কা সাৰ্জনিক স্নান গৃহ ওর পাখানা ঘর ?
Kahan par haing aap ka saarwajanik snan greeh our pakhana ghar ?
मखोयगी मीयामगी ओइबा इरूजफम खों हामफम कादि कदाईदा लै ?

Numbers (Continued ....)

65	Sixty five	৬৫ হুমফু মঙা	६५	पैंसठ
	humphu manga	পৈনসঠ		हुमफु मङा
66	Sixty six	৬৬ হুমফু তরুক	६६	छियासठ
	humphu taruk	ছিয়াসঠ		हुमफु तरुक
67	Sixty seven	৬৭ হুমফু তরেৎ	६७	सड़सठ
	humphu taret	সড়সঠ		हुमफु तरेत
68	Sixty eight	৬৮ হুমফু নিপান	६८	अड़सठ
	humphu nipan	অড়সঠ		हुमफु निपान
69	Sixty nine	৬৯ হুমফু মাপল	६९	उनहत्तर
	humphu mapal	উনত্তর		हुमफु मापल

Schooling

(education — शिक्षा — पढ़ाई)

(মহৈ-মশিং তম্বিবা / তম্বিবগী মওং)

— What class are you in ?
নং ক্লাস কয়াদা তম্মী ?
Nang class kaya-da tammi ?
तू कितना कक्षा में पढ़ता है ?
তূ কিতনা কক্ষা মেং পঢ়তা হৈ ?
Too kitanaa kaksha mein padhrataa (partaa) hai ?
नङ क्लास कयादा तम्मी ?

— I'm in the tenth class.
ঐ ক্লাস টেনদা তম্মী / তরাশুবা ক্লাসতা তমই।
Ei class ten-da tammi.
मैं दसवाँ कक्षा में पढ़ता हूँ।
মেং দসৱাঁ কক্ষা মেং পঢ়তা হূঁ।
Meing daswan kaksha mein parta hung.
ऐ क्लास टेन / तराशुबा क्लासता तमइ।

— How do you go to your school ?
নংগী স্কুলদা (নহাক) করম্না চৎলি / চৎপগে ?
Nang-gi school-da nahaak karam-na chat-li ?
तुम अपना स्कूल पर कैसे जाते हो ?
তুম অপনা স্কুল পর কৈসে জাতে হো ?
Tum apanaa school par keise jate ho ?
नङगी स्कूलदा (नहाक) करम्ना चटलि / चटपगे ?

— I go there by van.
ঐ মফমদুদা ভানদা চৎলি।

Ei mapham-duda van-da chat-li.
मैं वहाँ पर भान से जाता हूँ।
মেং ৱহাঁ পর ভান সে জাতা হূঁ।
Meing wahang par van se jata hung.
ऐ मफमदुदा भानदा चटलि।

— What is the medium of instruction in your school ?
নখোয়গী স্কুলদা করি লোন্দা লাইরিক তাকই ?
Nakhoi-gi school-da kari londa lairik taak-i ?
तुम्हारा स्कूल में किस भाषा के जरिए पढ़ते हो ?
তুমহারা স্কুল মেং কিস ভাষা কে জরিএ পঢ়তে হো ?
Tumhara school mein kis bhasha ke jari-e parate ho ?
नखोइगी स्कूलदा करि लोन्दा लाइरिक ताकइ ?

— It is in English.
মদু ইংলিসতনি।
Madu English tani.
वहाँ इंग्रेजी भाषा के माध्यम (जहिए) से पढ़ाते हैं।
Or, इंग्रेजी भाषा के माध्यम से।
ইংগ্রেজী ভাষা কে মাধ্যম সে।
Ingrejee bhasa ke madhyam se.
मदु इंलितनि।

— Can't you speak Manipuri or Hindi in your school ?
নখোয়গী স্কুলদা মণিপুরি নত্রগা হিন্দী ঙাংবা য়াদবরা ?
Nakhoi-gi school-da Manipuri nattra-ga Hindi ngang-ba yaadabara ?
तुम्हारा स्कूल में (कक्षा) मणिपुरी या हिन्दी भाषाओं से बोल सकते हैं / बात-चीत कर सकते है ?
তুমহারা স্কুল মেং (কক্ষা) মণিপুরী ঔর হিন্দী ভাষাওং সে বোল সকতে হৈং / বাত-চীত কর সকতে হৈং ?

Tumhara school mein (ksha) Manipuri ya Hindi bhasaong bol sakta haing / bat-cheet kar sakte haing ?
नखोयगी स्कूलदा मणिपुरी नत्रगा हिन्दी ङांबा यादबरा ?

— Not at all.
सुकया यादे।
Sukya ya-de.
कभी नहीं होता।
কভী নহীং হোতা।
Kabhee naheeng hota.
सुकया यादे।

— How good the students speak English ?
ছাত্রশিংদু ইংলিস কয়াম ফজনা ঙাংই ?
Shatra sing-du English kaayaam phajana ngang-i ?
विद्याथिगण कितना अच्छी इंग्रेजी बोलते हैं ?
বিদ্যাথিগন কিতনা অচ্ছী ইংগ্রেজী বোলতে হৈং ?
Bidhathigan kitana achchee inggrejee bolte haing ?
छात्रशिंदु इंलिस कयामना फजना ङाइ ?

— They speak it **fluently.**
মখোয়না মদু বদ্রং বদ্রং ঙাংই।
Makhoi-na madu badrang badrang ngang-i.
वे इंग्रेजी भाषा बहुत तेजी से (बिना रूकावट) से बोलते हैं।
ৱে ইংগ্রেজী ভাষা বহুত তেজী সে (বিনা রুকাৱট) সে বোলতে হৈং।
Wae Enggrejee bhasa bahut tejee se (binna rukawat) se bolte haing.
मखोय मादु बाद्रं बाद्रं ङांइ।

Opinion about others

— We have been friends since our childhood.
ঐখোয় অঙাং ওইরিগেঁদগী মরুপ শান্নরকই।
Eikhoi angang oirigeidagi marup shannarak-i (ee).
हम बचपन से ही दोस्ती बनते आई।
হম বচপন সে হী দোস্তী বনতে আঈ।
Hum bachapan se hee dosti bante aayee.
Or, हम बचपन से मित्र बनकर आई।
হম বচপন সে মিত্র বনকর আঈ।
Hum bachapan se mitra bankar aayee.
ऐखोय अङां ओइरिङैदगी मरूप शान्नरकइ।

— I've known him for many years.
ঐ মাবু চহি কয়াদগী খংলকই।
Ei mabu chahi kaayada-gi khanglak-i.
मैंने उसको बहुत साल पहले से पहिचानता हूँ।
মৈংনে উসকো বহুত সাল পহলে সে পহিচানতা হূঁ।
Meine ussko bahut sal pahale se pahichanta hoong.
ऐ माबु चहि कयादगी खंलकइ।

— He is still unmarried/a bachalor.
মহাক হৌজিক ফাও লুহোংদ্রি / লুহোংদ্রিবা মীশক্নী।
Mahak houjik phao luhongdri/luhongdriba meesak-ni.
Or, अभी तक वह कुवाँरा है। (बीना शादी वाला)
অভী তক ৱহ কুৱাঁরা হৈ। (বীনা শাদী ৱালা)
Abhee tak wah kuwanra hai. (beena shadee wala)
Or, वह अभी तक कुवाँरा है।
ৱহ অভী তক কুৱাঁরা হৈ।
Wah abhi tak kuwanra hai.
महाक हौजिक फाओबा लुहोंद्रि। (लुहोंद्रिबा मीशकनी)

— You look younger than your age.
নহাক নশাগী চহিদগী হেন্না নৌবা মাল্লি।
Nahaak nashagee chahi-dagi henna nouba malli.
तुम देखने में आप के (तुम्हारा) उम्र (आयु) से कमी जैसा लगता है।
Or, आप देखने में आप के उम्र से कमी जैसा लगता है।
আপ দেখনে মেং অপনী উম্র সে কমী জৈসা লগতা হৈ।
Aap dekhane meng apani umar se kamee jeisa lagata hai.
नहाक नङगी (नशागी) चहिदगी हेन्ना नौबा माल्लि।

— He seems to be ageing fast.
মহাক থুনা অহল ওইশিল্লকপা মাল্লি।
Mahak thuna ahal oisil-lakpa malli.
वह देखने में जल्दी बुढ़ौती नजर आती है।
ৱহ দেখনে মেং জলদী বুঢ়োতী নজর আতী হৈ।
Wah dekhne meng jaldee budhroutee najar aatee hai.
Or, वह देखने में जल्दी बुढ़ापा हुआ जैसे नजर में आता है।
ৱহ দেখনে মেং জলদী বুঢ়াপা হুআ জৈসে নজর মেং আতা হৈ।
Wah dekhne meng jaldee budhrapa hua jeise nazar meng aata hai.
महाक थुना अहल ओइशिल्लकपा माल्लि।

— Prolonged illness made him old.
কুইনা নাবদগী মহাক অহল ওইশিল্লে।
Kuina nabadagi mahak ahal oisil-le.
बढ़ाते बीमारी के कारण वह जल्दी बूढ़ा हो गया।
বঢ়াতে বীমারী কে কারন ৱহ জলদী বুঢ়া হো গয়া।
Barate beemaree ke karan wah jaldee budhra ho gaya.
Or, लम्बी बीमार पड़ने के कारण वह जल्दी बड़ापा आई।
লম্বী বীমার পড়নে কে কারণ ৱহ জলদী বুড়াপা আঈ।
Lambi beemar parane ke kaaran wah jaldee burapa aayee.
कुइना नाबदगी (नारूबदगी) महाक अहल ओइशिल्ले।

— It is our duty to look after the old.
অহলশিংবু/অহল-লমনশিংবু য়েংশিনবিবা ঐখোয়গী ইথৌনি।
Ahalsingbu/Ahal-lamansingbu yengsanbi-ba eikhoi-gi ethou-ni.
बूढ़ों के देख-भाल करना हमारा कर्तव्य (फर्जीबनता) है।
বুঢ়োং কে দেখ ভাল করনা হমারা কর্ত্ত্ব্য (র্ফজী বনতা) হৈ।
Budhro ke dekh bhal karnaa hamaraa kartwya (pharjee banta) hai.
अहलशिंबु/अहल-लमनशिंबु योंशिनबिबा ऐखोयगी इथौनि।

— Will you mind keeping a low tone, please ?
অদোম্না চানবীদুা অতপ্পা অমেংবা ৱাহৈদা শিজিন্নবা য়ারোয়দ্রা ?
Adomna chanbeeduna atappa amengba wahaida shijin-naba yaroydra ? (yaroidra)
कया आप कृपया जरा धीमे बोलने की कृपा करेंगे ?
ক্যা আপ কৃপয়া জরা ধীসে বোলনে কী কৃপা করেংগে ?
Kya aap kripyaa jaraa dheese bolne kee kripaa karenge ?
अदोम्ना चानबीदुना अतप्पा अमेंबा वाहेदा शिजिन्नबा यारोयद्रा ?

— Will you please let me sit ?
ঐসু খজীক্তং ফমজগে য়াগদরা ?
Eisu khajeektang pamjage yaagadaraa ?
क्या आप मुझे बैठने देंगे ?
ক্যা আপ মুঝে বৈঠনে দেংগে ?
Kya aap mujhe beithane deng-ge ?
ऐसु खजीक्तं फमजगे यागदरा ?

— I'm just coming.
ঐ হৌজিক লাকএ। /Ei houjik laak-ae.
मैं अभी आ रहा हूँ। /মৈং অভী আ রহা হূঁ।
Meing abhee aa rahaa hoong.
ऐ हौजिक लाकए।

Asking about opinions

— What do you think of it ?
নহাক মসিগী মরমদা করি খল্লি ?
Nahaak masigi maramda kari khalli ?
आप (तू) इसके बरे में काय बिचार हैं ?
আপ (তূ) ইসকে বারে মৈং ক্যা বিচার হৈং ?
Aap (too) iske ba-re mein kya bichar haing ?
Or, आप इस के बारे में क्या सोच रहे हो ?
আপ ইস কে বারে মৈং ক্যা সোচ রহে হো ?
Aap iske ba-re mein kya soch rahe ho ?
नहाक मसिगी मरमदा करि खल्लि ?

— I think it to be true.
ঐ মসি চুম্মী হায়না খল্লী।
Ei masi chummi haaina khalli.
मैं सोचना हूँ कि यह सही है।
মৈং সোচতা হূঁ কি য়হ সহী হৈ।
Meing sochata hung ki yah sahee hai.
ऐ मसि चुम्मी हायना खल्ली।

— But I don't believe it to be true.
অদুবু ঐদি মসি চুম্মী হায়বা থাজদে।
Adubu eidi masi chummi haiba thaja-de.
लेकिन मुझे तो यह सही नहीं मानता।
লেকিন মুঝে তো য়হ সহী নহীং মানতা।
Lekin mujhe to yah sahee nahing manta.
अदुबु ऐदि मसि चुम्मी हायबा थाजदे।

— Do you think him to be a cheat ?
নং মহাক কদর অমনি খনবরা ?

Nang mahaak kadar amani khanbara ?
तू ने उसको धोखेबाज करने वाले समझा हैं क्या ?
তূ নে উসকো ধোখেবাজ করনে বালে সমঝা হৈং ক্যা ?
Too ne usko dhokhebaj karne wale samjha haing kya ?
नङ महाक कदर अमनि खनबरा ?

— I think so.
ঐ মদুমক খল্লী।
Ei madumak khalli.
मैं (उस को) वही सोचता हूँ।
মৈং (উসকো) বহী সোচতা হূঁ।
Meing (ussko) wahee sochata hoong.
ऐ मदुमक खल्ली।

— I don't think so.
ঐ মদুম্না খন্দে।
Ei madumna khan-de.
मैं ऐसा नहीं सोचता।
মৈং এসা নহীং সোচতা।
Meing eisa naheeng sochata.
ऐ मदुम्ना खन्दे।

— Do you think it to be good ?
নং মসি ফৈ হায়না খনব্রা ?
Nang masi phei haaina khan-bra ?
तूने क्या सोचा यही अच्छा है ?
তূনে ক্যা সোচা য়হী অচ্ছা হে ?
Tune kya socha yahee achchha hai ?
नङ मसि फै हायना खनब्रा ?

— I think it to be a duplicate.
ঐ মসি নাকলি (শেংদবা / মীনল্বা) নি হায়না খল্লী।

Ei masi nakali-ni hai-na khalli.
मैं इस को (यह) नकली समझता हूँ।
মৈং ইস কো (য়হ) নকলী সমঝতা হূঁ।
Meing iss ko (yah) nakalee samajhta hoong.
ऐ मसि नकली (शेंदबा/मीनम्बा) नि हायना खल्ली।

— Yes, I think it is reliable.
হোয়, ঐ মসি থাজবা য়াই খল্লি।
Hoi, ei masi thajaba yaai khalli.
हाँ, मैं सोचता हूँ कि यह पुरा विश्वास (कर सकता) है।
হাঁ, মৈং সোচতা হূঁ কি য়হ পূরা ৱিশ্বাস (কর সকতা) হৈ।
Han meing sochta hun ki yah poora wishawas kar sakta hai.
होय, ऐ मसि थाजबा याइ खल्लि।

— I don't think him to be reliable.
ঐ মাবু থাজবা য়াবা মীশক্নী/মীওইনি খন্দে।
Ei maabu thajaba yaaba meesak-ni/meeoi-ni khan-de.
मैं उसको (विश्वास नहीं करता) विश्वासघातक समझता हूँ।
মৈং উসকো (বিশ্বাস নহীং করতা) বিশ্বাসঘাতক সমঝতা হূঁ।
Mein ussko (bishawas naheeng karta) bishawasghatak samajhataa hoong.
ऐ माबु थाजना याबा मीशक्नी/मीओइनि खन्दे।

— Can you believe it ?
নং মসি থাজবা ঙম্ব্রা ?
Nang masi thajaba ngam-bra ?
क्या तू यही (इस) पर विश्वास (कर सकता) है ?
ক্যা তূ য়হী (ইস) পর বিশ্বাস (কর সকতা) হৈ ?
Kya too yahee (iss) par wishawas (kar sakta) hai ?

Or, क्या तुम इसपर विश्वास करते हो ?
ক্যা তুম ইস পর বিশ্বাস করতে হো ?
Kya toom iss par wishawas karte ho ?

Or, क्या तुम इस पर यकीन दिला सकते हो ?
ক্যা তুম ইস পর য়কীন দিলা সকতে হো ?
Kya toom iss par yakeen dila sakte ho ?
नङ मसि थाजबा ङम्ब्रा ?

— Do you think it reliable ?
নং মসি থাজবা য়াই খনব্রা ?
Nang masi thajaba yaai khan-bra ?
तूने क्या सोचा इस पर हो जाएगा ?
তুনে ক্যা সোচা ইস পর হো জাএগা ?
Toone kya socha iss par ho jaye-ga ?

Or, आपको विश्वास है इसी से हो जाएगा ?
আপকো বিশ্বাস হৈ ইসী সে হো জাএগা ?
Aapko wishawas hai isee se ho jae-ga ?
नङ मसि थाजबा याइ खन्ब्रा ?

Numbers (Continued ....)

70 Seventy humphutara	৭০ হুমফুতরা সত্তর	७० सत्तर हुमफुतरा
71 Seventy one humphutara mathoi	৭১ হুমফুতরা মাথোই ইকহত্তর	७१ इकहत्तर हुमफुतरा माथोइ
72 Seventy two humphutara nithoi	৭২ হুমফুতরা নিথোই বহত্তর	७२ बहत्तर हुमफुतरा निथोइ
73 Seventy three humphutara humdoi	৭৩ হুমফুতরা হুমদোই তিহত্তর	७३ तिहत्तर हुमफुतरा हुमदोइ
74 Seventy four humphutara mari	৭৪ হুমফুতরা মরি চৌহত্তর	७४ चौहत्तर हुमफुतरा मरि
75 Seventy five humphutaramanga	৭৫ হুমফুতরা মঙা পচহত্তর	७५ पचहत्तर हुमफुतरा मङा

Doing simultaneously

— He eats while walking.
মানা চৎনা চৎনা চাই।
Mana chat-na chat-na chai.
वह चलते चलते खाता है।
ৱহ্ চলতে চলতে খাতা হৈ।
Wah cl..lte chalte khata hai.
Or, वह खाते खाते चलता है।
ৱহ্ খাতে খাতে চলতা হৈ।
Wah khate khate chalta hai.
माना चटना चटना चाइ।

— Don't eat while walking.
চৎনা চৎনা চাগনু।
Chat-na chat-na chaga-nu.
चलते चलते मत खाओ।
চলতে চলতে মত খাও।
Chalte chalte mat khao.
Or, चलते समय मत खाओ।
চলতে সময় মত খাও।
Chalte samay mat khao.
चटना चटना चागनु।

— Don't keep talking while working.
ৱা ঙাংনা ঙাংনা থবক তৌগনু।
Waa ngang-na ngang-na thabak touganu.
बात करते करते काम मत करो (नहीं करना है)।
বাত করতে করতে কাম মত করো (নহীং করনা হৈ)।
Bat karte karte kaam mat karo (naheeng karna hai).
वा ङांना ङांना थबक तौगनु।

— Don't go on reading while weeping.
কপ্পা কপ্পা লাইরিক পাগনু।
Kapna kapna lairik paga-nu.
रोते रोते किताब मत पढ़ो।
রোতে রোতে কিতাব মত পঢ়ো।
Rote rote kitab mat padhro (paro).
कपना कपना लाइरिक पागनु।

Numbers (Continued ....)

76 Seventy six	৭৬ হুমফুতরা তরুক	७६ छिहत्तर
humphutara taruk	ছিহত্তর	हुमफुतरा तरुक
77 Seventy seven	৭৭ হুমফুতরা তরেৎ	७७ सतहत्तर
humphutara taret	সতহত্তর	हुमफुतरा तरेत
78 Seventy eight	৭৮ হুমফুতরা নিপান	७८ अठहत्तर
humphutara nipan	অঠহত্তর	हुमफुतरा निपान
79 Seventy nine	৭৯ হুমফুতরা মাপল	७९ उन्नासी
humphutara mapal	উন্নাসী	हुमफुतरा मापल
80 Eighty	৮০ মরিফু	८० अस्सी
mariphu	অস্সী	मरिफु
81 Eighty one	৮১ মরিফু মাথোই	८१ इक्यासी
mariphu mathoi	ইক্যাসী	मरिफु माथोइ
82 Eighty two	৮২ মরিফু নিথোই	८२ बयासी
mariphu nithoi	বয়াসী	मरिफु निथोइ
83 Eighty three	৮৩ মরিফু হুমদোই	८३ तिरासी
mariphu humdoi	তিরাসী	मरिफु हुमदोइ
84 Eighty four	৮৪ মরিফু মরি	८४ चौरासी
mariphu mari	চৌরাসী	मरिफु मरि

Question & Answer

— How much money you want ?
নহাক শেল কয়াম / কয়াম্না পাম্বগে ?
Nahaak shel kayam paamba-ge ?
आप कितना रूपयों के जरूरत है ?
আপ কিতনা রুপয়োং কে জরুরত হৈ ?
Aap kitana rupayong ke jaarurat hai ?

Or, आप कितना रूपया चाहिए ? / আপ কিতনা রুপয়া চাহিএ ?
Aap kitana rupaya chahi-ye ?
नहाक शेल कयाय पाम्बगे ?

— It will be good whatever you give to me.
নহাক্না / অদোম্না পীরিবা মখৈ য়াইফবনি (ঐঙোন্দা) ঐগীদি।
Nahakna/adomna peebiriba makhai yaiphabani (eingonda) eigeedi.
आप उतना देंगे, मुझे इतना ही मेरे लिए अच्छा है।
আপ উতনা দেংগে, মুঝে ইতনা হী মেরে লিএ অচ্ছা হৈ।
Tum/aap utana dengge mujhe itana he mere lie achcha hai.
नहाकना/अदोम्ना पीबिरिबा मखै याफबनि (ऐङोन्दा) ऐगीदि।

— As you like./As you please.
অদোমগী অপাম্বনি। অদোমগী থৌজান্নি।
Adomgee apaambani/Adomgee thoujaanni.
जैसी आपकी मर्जी। / জৈসী আপকী মর্জী।
Jeisee aapkee marjee.
अदोमगी अपाम्बनि/अदोमगी थौजान्नि।

Have to (তৌবা তাবা)

— I have to eat.
ঐনা চাবা তাই।
Eina chaaba taai.
मुझे खाना (ही) पड़ता है।
মুঝে (মুঝকো) খানা পড়তা হৈ।
Mujhe khana (hee) padrata (parta) hai.
ऐना चाबा ताइ।

— We have to work.
ঐখোয়না থবক তৌবা তাই।
Eikhoi-na thabak touba taai.
हमने (खुद) काम करना पड़ता हैं।
হমনে (হমকো) কাম করনা পড়তা হৈ।
Hamne (khud) kam karna padrata (parta) haing.
ऐखोयना थबक तोबा ताइ।

— We have to ask.
ঐখোয়না হংবা তাই।
Eikhoi-na hangba taai.
हमारी कहना मानती है। (पुछना)
হমারী কহনা মানতী হৈ।
Hamaree kahanaa maantee hai.
ऐखोयना हंबा ताइ।

Phone Conversations

— Hello ?
হেল্লো ?
Hello ?
हाय ?
হায় ?
Hai ?
हेल्लो ?

— Is this K. Book Store ?
মসি কে. বুক ষ্টোর ওইবিরব্রা ?
Masi K. Book Store oibira-bra ?
क्या यह (दुकान) के. पुस्तक भंडार है ?
ক্যা য়হ (দুকান) কে. পুস্টক ভন্দার হৈ?
Kya yah (dukan) k. pustak bhandhar hai ?
मसि के. बुक स्तोर ओइबिरब्रा ?

— Yes, it is.
হোয়, মানি।
Hoi, maani.
हाँ जी, वही है।
হাঁ জী, ৱহী হৈ।
Hang jee, wahee hai.
होय, मानि।

— Is this 226810 ?
মসিবু (ফোন নম্বর) ২২৬৮১০ ওইবিরব্রা ?
Masibu (phone number) 226810 oibirabra ?
यही फोन नम्बर २२६८१० सही है ?
য়হী ফোন নম্বর ২২৬৮১০ সহী হৈ ?

Yahee phone number 226810 sahee hai ?
मसिबु फोन नम्बर २२६८१० ओइबिरब्रा ?

— No, wrong number.
হুম, নম্বর লাল্লে / ওন্নরে।
Hoom, number lall-le/onna-re.
नहीं, यह गलत नम्बर (संख्या) है।
নহীং, য়হ গলত নম্বর (সংখ্যা) হৈ।
Naheeng, yaha galat number (sangkhya) hai.
हुम, मशिंदु लाल्ले / ओन्नरे।

— My I talk to/speak to Anu, please ?
ঐ অনুগা ৱারি শান্নজবা য়ারোইদ্রা ?
Ei Anu-ga wari shannajaba yaroidra ?
कृप्या, मैं अनु से बातचीत कर सकता हूँ ?
কৃপয়া, মৈং অনু সে বাতচীত কর সকতা হূঁ ?
Kripaya mein Anu se batcheet kar sakta hoong ?
ऐ अनुगा वारि शान्नजबा यारोइद्रा ?

— Hold on a moment, please. I'll see if she is in.
ঙাইহাক্তা ঙাইবিখো। ঐ মা লৈব্রা য়েংলুগে।
Ngahaak-ta ngaibikho. Ei maa le1bra yenglu-ge.
कृप्या थोड़ी देर रूकिए (प्रतीक्षा कीजिए)। मैं वह है कि नहीं देख कर आऊँगा।
কৃপয়া থোড়ী দের রুকিএ (প্রতীক্ষা কীজিএ)। মৈং ৱহ হৈ কি নহীং দেখ কর আউঁগা।
Kripaya thoree der ruki-ye (prateeksha) keeji-ye, mein wah hai ki naheeng dekh kar aaoonga.
ङाइहाक्ता ङाइबिखो। ऐ मा लैब्रा येंलुगे।

— Who is speaking, please ?
কনানো পাইবিরিবসিবো ?

Kanano paibiriba-shibo ?
कौन बोल रही है ?
কৌন বোল রহী হৈ ?
Kaun bol rahee hai ?
कनानो पाइबिरिबसिबो ?

— It is me – Raju.
ঐনি রাজুনি।
Eini Raju-ni.
मैं हूँ, राजु।
মৈং হূঁ, রাজু।
Mein hoong, Raju.
ऐनि राजुनि।

— Whom should I say is calling ?
(ফোন তৌরকইবসি) কনানি হায়জৌগে ?
(Phone tourak-ibashi) kanani haijou-ge ?
(फोन करने वाला) किसका फोन है मुझे बतादीजिए ?
(ফোন করনে) কিসকা ফোন হৈ মুঝে বতাদীজিএ ?
(Phone karne) kiska phone hai mujhe batadeejie.
(फोन तौरकइबसि) कनानि हायजौगे ?

— Tell him I'm his friend Jugin.
ঐ মাগী মরুপ জুগিননি হায়য়ু।
Ei maagi marup Jugin-ni yai-yu.
आप बतादीजिएगा कि मे उसका दोस्त (मित्र) जुगिन का है।
আপ বতাদীজিএগা কি মৈং উসকা দোস্ত (মিত্র) জুগিন কা হৈ।
Aap batadijiega ki meing uska dost (mitra) Jugin ka hai.
ऐ मागी मरूप जुगिननि हाययु। (तम्बीयु)

— Please hold the line.
ফোন ঙাইহাক্তা পাইবিখোকো।
Phone ngahaak-ta paaibikho-ko.
कृप्या थोड़ी देर पकड़ रखिए।
কৃপয়া থোড়ী দের পকড় রখিএ।
Kripya thoree der pakadr rakhi-ye.
फोन ङाइहाक्ता पाइबिखोको।

— I'll inform him right away.
ঐ মাবু থিন্দনা / থুনা কৌরুগে।
Ei maabu thinda-na/thuna kouru-ge.
मैं उसको जल्दी बुलाऊँगा।
মৈং উসকো জলদী বুলাঊঁগা।
Meing usko jaldee bula-oonga/bulaunga.
ऐ माबु थिन्दना/थुना कौरूगे।

— I'll be waiting. Thank you.
ঐ ঙাইজগে। থাগৎচরি। /Ei ngaija-ge. Thagatcha-ri.
मैं इन्तजार (प्रतीक्षा) करूँगा। आप को धन्यवाद।
মৈং ইন্তজার (প্রতীক্ষা) করুঁগা। আপ কো ধন্যবাদ।
Mein intejar (prateeksha) karunga; aap ko dheinyabad.
ऐ ङाइजगे। थागटचारि।

Numbers (Continued ....)

85	Eighty five mariphu manga	৮৫ মরিফু মঙা পচ্চাসী	८५ पच्चासी मरिफु मङा
86	Eighty six mariphu taruk	৮৬ মরিফু তরুক ছিয়াসী	८६ छियासी मरिफु तरुक
87	Eighty seven mariphu taret	৮৭ মরিফু তরেৎ সত্তাসী	८७ सत्तसी मरिफु तरेत

On Phone (ফোন তৌনবা)

— May I speak to Miss Rose ?
ঐ মিস রোজগা ৱারী শান্নজবা য়ারোইদ্রা ?
Ei Miss Rose-ga wari shannajaba yaaroi-dra ?
मैं कवाँरी (मिस) रोज के साथ बातचीत कर सकता हूँ ?
মৈং কাঁরী (মিস) রোজ কে সাথ বাতচীত কর সকতা হুঁ ?
Mein kuwari (miss) Rose ke sath batcheet kar sakta hung ?
ऐ मिस रोजगा वारी शान्नजबा यारोइद्रा ?

— May I know who is speaking ?
কনানো পায়বিরিবসিবো হায়বিয়ু/তাকপিয়ু ?
Kanano paaibiriba-sibu haaibi-yu/taakiyu ?
मुझे (पहचानने के लिए) बतादीजिए आप कौन बोल रही है ?
মুঝে (পহচাননে কে লিএ) বতাদীজিএ আপ কৌন বোল রহী হৈ ?
Mujhe batadeeji-ye aap kaun bol rahee hai ?
कनानो पायबिरिबसिबो हायबियु (ताकपियु) ?

— I'm Rose.
ঐহাক রোজনি। /Eihaak Rose-ni.
मैं रोज हूँ। /মৈং রোজ হূঁ।
Meing Rose hoong.
ऐहाक रोजनि।

— Hello Rose, how are you ? Fine, eh ?
হায় রোজ, নুংঙাইরিদনা কমদৌরি ?
Hai Rose, nungairidana, kamdouri ?
हाय, रोज, आप कैसे हो, ठीक है ?
হায় রোজ, আপ কৈসে হো, ঠীক হৈ ?
Hai Rose, aap keise ho, theek hai ?
हाय रोज, नुंङाइरिदना, कमदौरि ?

Future Activity

— I'll do that work.
মদুগী থবক্তু ঐনা তৌগনি।
Madu-gi thabaktu eina tou-gani.
वह काम मैं करूँगा।
ৱহ কাম মৈং করুঁগা।
Wah kam meing karunga.
मदुगी थबक्तु ऐना तौगनि।

— I'll go to Delhi next week.
ঐ মথংগী চয়োলদা দীল্লীদা চৎকনি।
Ei mathang-gi chayol-da Delhi-da chattkani.
मैं अगला हफता मे दिल्ली जाऊँगा।
মৈং অগলা হফতা মেং দিল্লী জাঊঁগা।
Mei agala haphta meng Delhi jaonga.
ऐ मथंगी जयोलदा दिल्लीदा चटकनि।

— I'll certainly beat him up.
ঐনা মাবু শোইদনা ফুগনি।
Eina mabu shoidanaa phugani.
मैंने उसको निश्चिता से (जरूर) पीटूँगा।
মৈংনে উসকো নিশ্চিতা সে (জরুর) পীটুঁগা।
Meing-ne usko nishchata se (jarur) peetunga.
ऐना माबु शोयदना फुगनि।

— What are you going to do this evening ?
ঙসি নুংথিল নহাক করি তৌগদৌইনো ?
Ngasi nungthil nahaak kari tougadoi-no ?
आज तुम सायंकाल में क्या करोगे ?
আজ তুম সায়ংকাল মেং ক্যা করোগে ?
Aaj tum sayangkal meng kya karoge ?

Or, आज का दिन तू क्या कर के बिताएगा ?
আজ কা দিন তূ ক্যা কর কে বিতাএগা ?
Aaj ka din to kya kar ke bitaega ?
ङसि नुंथिल नहाक करि तोगदोइनो ?

— I intend to go to Nambol bazar.
ঐ নম্বোল বাজারদা চৎকে খল্লি।
Ei Nambol bazar-da chatt-ke khal-li.
मेरा इरादा है नम्बोल बाजार घुमने का।
মেরা ইরাদা হৈ নম্বোল বাজার ঘুমনে কা।
Mera irada hai Nambol bazar ghumne ka.

Or, नम्बोल बाजार जाने का (घुमने का) मेरा इरादा है।
নম্বোল বাজার জানে কা (ঘুমনে কা) মেরা ইরাদা হৈ।
Nambol bazar jane ka (ghumne ka) mera irada.
ऐ नम्बोल बाजारदा चटके खल्लि।

— Why will you go there ?
নহাক মফমদুদা করি তৌবা চৎকদৌরিবনো ?
Nahaak maphamduda kari touba chatkadouri-bano ?
आप वहाँ पर क्यों जाना है ?
আপ ৱহাঁ পর ক্যোং জানা হৈ ?
Aap wahang par kiyong jana hai ?
नहाक मफमदुदा करि तौबा चटकदौरिबनो ?

— I'll go there for marketting.
ঐ মফমদুদা কৈথেল কাবা চৎকদৌরিবনি।
Ei mapham-duda keithel kabaa chatkadouri-bani.
मैं वहाँ पर बेचा-बिक्री करने जाऊँगा।
মৈং ৱহাঁ পর বেচা-বিক্রী করনে জাঊঁগা।
Meing wahan par becha-bikree karane jaoonga.
ऐ मफमदुदा कैथेल काबा चटकदौरिबनि।

— Will you do this for me ?
নহাক্না মসি ঐগী তৌবিগেরা ?
Nahaak-na masi eigee toubige-ra ?
क्या आप यह मेरे लिए (थोड़ा) कीजिएगा ?
ক্যা আপ যহ মেরে লিএ (থোড়া) কীজিএগা ?
Kya aap yah mere li-ye (thodra/thora) keeji-e-ga ?
नहाक्ना मसि ऐगी तौबिगेरा ?

— I'll certainly do it.
ঐনা মসি সোইদনা তৌগনি।
Eina masi soidana touga-ni.
मैं यह निश्चित रूप से करूँगा।
মৈং যহ নিশ্চিত রূপ সে করুঁগা।
Meing yah nishchit rup se karoong-ga.
ऐना मसि सोइदना तौगनि।

— When will you do it ?
নহাক্না মসি করম্বা মতমদা তৌগনি ?
Nahaak-na masi karamba matam-da tougani ?
आप इसको कब करेंगे ?
আপ ইসকো কব করেংগে ?
Aap isko kab kareng-ge ?
नहाक्ना मसि करम्बा मतमदा तौगनि ?

— I'll do it right now.
ঐনা মসি হৌজিকমক তৌগনি।
Eina masi houjikmak touga-ni.
मैंने इसको आभी (इस बक्त) करूँगा।
মৈংনে ইসকো অভী (ইস ৱক্ত) করুঁগা।
Meing-ne isko abhee (iss wakta) karunga.
ऐना मसि हौजिकमक तौगनि।

At the Barbar's

बाल काटने जगह पर (नाई)

(শম ককফমদা)

— I want a hair-cut.
ঐ শম ককপা পাম্মী।
Ei sham kakpa paam-mi.
मैं बाल काटना चाहता हूँ। / মৈং বাল কাটনা চাহতা হূঁ।
Meing bal katna chahatta hoong.
ऐ शम ककपा पाम्मी (पामइ)।

— Sit here.
সিদা ফম্বীয়ু। /Sida phambi-yu.
यह बैठिए। अपना तस्वीर रखीए। / য়হ বৈঠীএ। অপনা তস্বীর রখীএ।
Yah beithie. Apana tasbir rakhee-ye.
सिदा फम्बीयु।

— Cut it short.
তেন্না ককউ।
Tenna kak-oo.
ओर छोटा करो। / ওর ছোটা করো।
Aur chhota karo.
तेन्ना ककउ।

— Don't cut it too short.
য়াম্না তেন্না ককনু।
Yaama tenna kak-ka-noo.
ज्यादा छोदा मत काटो / ज्यादा छोटा नहीं काटने का।
জ্যাদা ছোটা মত কাটো / জ্যাদা ছোটা নহীং কাটনে কা।
Jyada chhota mat kaato/Jyada chhota naheeng katne ka.
याम्ना तेन्ना कक्कनु।

— A little shorter here.
সিদা খরা তেলহল্লু।
Sida khara telhallu.
यह (इधर) थोड़ा छोटा करो।
য়হ (ইধর) থোড়া ছোটা করো।
Yah (idhar) thodra (thora) chhota karo.
सिदा खरा तेलहल्लु।

— I want a shave.
ঐ কোই কোকপা পাম্মী।
Ei koi kok-pa pammi.
मुझे दाढ़ी मूँड़ना चाहता हूँ / मैं दाढ़ी बनाना चाहता हूँ।
মুঝে দাঢ়ী মুঁড়না চাহতা হূঁ / মৈং দাঢ়ী বনানা চাহতা হূঁ।
Mujhe daree (dadhree) mundrana chaahataa hoong.
ऐ कोइ कोकपा पामइ। (पाम्मी)

— Your raor is blunt.
নংগী ব্লেড (খুর) সি ময়া থৌদে।
Nangi-gi blade (khur) si maya thou-de.
तेरा उस्तुरा मुथरा है। / तुम्हारी उस्तुरा में धार नहीं है।
তেরা উস্তুরা মুথরা হৈ। / তুমহারী উস্তুরা মেং ধার নহীং হৈ।
Tera ustura mutharaa hai. / Tumharee ustura meng dhar naheeng hai.
नङंगी ब्लेड (खुर) सि मया थाओदे।

— Sharpen the razor first.
ব্লেডতু (খুরদু) হান্না ফেংখো।
Blade-tu (khurdu) hanna pheng-kho.
उस्तुरा को पहला धार बनाओ।
উস্তুরা কো পহলা ধার বনাও।
Ustura ko pahalaa dhaar banaao.
ब्लेडतु (खुरदु) हान्ना फेंखो।

— Cut by scissor only. (alone)
কাটিনতাককউ।
Katinata kak-oo.
सिर्फ कैंची से काट्टो।
সির্ফ কৈংচী সে কাট্টো।
Sirph keingchee se katto.
कातिनता ककउ।

— It's quite alright.
য়াম্না ফজনা য়ারে।
Yaamna phajana yaare.
यह सब ठीक है। / यह बिल्कुल ठीक है।
য়হ সব ঠীক হৈ। / য়হ বিল্কুল ঠীক হৈ।
Yah sab theek hai. / Yah bilkul theek hai.
याम्ना फजना यारे।

— Now it is finished.
হৌজিক লোয়রে।
Houjik loi-re.
अब यह समाप्त है। / अभी यह खतम हुआ।
অব য়হ সমাপ্ত হৈ। / অভী য়হ খতম হুআ।
Ab yah samapta hai. / Abhee yah khatam huwa.
हौजिक लोयरे।

— How much I have to pay ?
পৈশা কয়া পিগদৌবনো ?
Paisa kayaa pigadoubano ?
कितना रूपया देना है ?
কিতনা রুপয়া দেনা হৈ ?
Kitana rupayaa dena hai ?
पैशा कया पिगदौबनो ?

In a Boarding Hotel

(खाने-पीने का और रहेने के बेबेष्टा में)

(লৈফম-চাফম য়াওবা হোটেলদা)

— Is vacant room available in your hotel ?
নখোয়গী হোটেলদা কা অহাংবা লৈব্রা ?
Nakhoi-gi hotel-da kaa ahaang-ba leibra ?
क्या आपका होटल में खाली जगह प्राप्य है ?
ক্যা আপকা হোটল মেং খালী জগহ প্রাপ্য হৈ ?
Kya aapka hotel meng khalee jagah prapy hai ?
नखोयगी होटेलदा का अहाबा लैब्रा ?

— Yes, we have.
হোয়, ঐখোয়গীদা লৈ। / Hoi, eikhoigi-da lei.
जी हाँ, हमारे पास है। / জী হাঁ, হমারে পাস হৈ।
Jee hang, hamaara pas hai.
होय, ऐखोयगीदा लै।

— What type of room you want — single or double ?
করম্বা কানো নহাক্না পামলিবসে — মী অমা লৈবগীরা নত্রগা অনি লৈবগীরা ?
Karamba kaano nahaakna paamliba-se — mee ama leibagira natra-ga ani leibagi-ra ?
आप को कौनसा (कैसा) कमरा चाहिए ? एक आदमी का (सिंगल — अकला, एकहरा) या हो आदमी रहने का (डबल — दुगुना) कमरा ?
আপ কো কৌনসা (কৈসা) কমরা চাহিএ ? এক আদমী কা (সিংগল — অকেলা, একহরা) য়া দো আদমী রহনে কা (ডবল — দুগুনা) কমরা ?
Aaap ko kaunsa (keisa) kamaraa chahie ? Ek aadmee ka (single — akela, ekharaa) ya do aadamee rahane ka (dabal — dunguna) kamara ?
करम्बा कानो नहाक्ना पामलिबसे — मी अमा लैबगीरा नत्रगा अनि लैबगीरा ?

— We want a double room.
ঐখোয় মী অনি লৈবগী কা পাম্মী। (পামই)
Eikhoi mee ani leibagee kaa paammi.
हम दो आदमी रहने के लिए (एक) कमरा चाहिए।
হম দো আদমী রহনে কে লিএ কমরা চাহিএ।
Hum do aadmee rahane keli-ye ek kamaraa chahi-ye.
ऐखोय मी अनि लैबगी का आमा पाम्मी।

— What's the rate per day for a double room ?
মী অনি লৈবা কাগী নোংমগী ভাড়া কয়ানো ?
Mee ani leiba kagi nongmagi bhara kaayaa-no ?
दो आदमी रहने वाला कमरा का भाव एक दिन में कितना पड़ेगा ?
দো আদমী রহনে ৱালা কমরা কা ভাৱ এক দিন সে কিতনা পঢ়েগা ?
Do aadamee rahane wala kamaraa ka bhawa ek din meng kitana parega ?
मी अनि लैबा कागी नोंमगी भारा क्यानो ?

— How much charge for a extra bed ?
অহেনবা ফম্মুংগী মমল কয়ানো ?
Ahenba phamung-gi mamal kaaya-no ?
एक्स्ट्रा बिस्तर का चार्ज कितना (रूपया) है ?
একষ্ট্রা বিস্তর কা চার্জ কিতনা রুপ্যা হৈ ?
Extra bistar ka charge kitanaa rupya hai.
Or, अतिरिक्त बिस्तर का भाड़ा कितना होगा ?
অতিরিক্ত বিস্তর কা ভাড়া কিতনা হোগা ?
Atirikta bistar ka bhara kitanaa hoga ?
अहेनबा फमुंगी ममल कयानो ?

— What is your check-out time ?
নখোয়গী হোটেল থাদোকপগী পুংশিংদি কয়াদনো ?
Nakhoi-gi hotel thaadokpa-gi pungsing-di kayaadano ?
कितना बजे होटेल से रवाना हो जाएगा ?

কিতনা বজে হোটেল সে রৱানা হো জাএগা ?
Kitana baje hotel se rawana ho jaega ?
नखोयगी होटेल थादोकपगी पुंशिदि कयादनो ?

— Our check-out time is 12 o'clock.
ঐখোয়গী হোটেল থাদোকপগী মতম পুং তরানিথোয় (বাড়ো) তাবদনি।
Eikhoi-gi hotel thadokpagi matam pung taranithoy (baro) tabada-ni.
हमारा चेक-आउट समय बारह बजे हैं।
হমারা চেক-আউট সময় বারহ বজে হৈং।
Hamaraa check-out samay baarah baje haing.
ऐखोय गीहोटेल थादोकपगी मतम पु तरानिथोय (बाड़ो) ताबदनि।

— When will you check out ?
নহা করম্বা মতমদা হোটেল থাদোকনি ?
Nahaak karam-ba matam-da hotel thadok-kani ?
आप कब होटेल से रवाना होंगे ?
আপ কব হোটেল সে রৱানা হোংগে ?
Aap kab hotel se rawaana hong-ge ?
नहाक करम्बा मतमदा होटेल थादोक्कनि ?

— When did you check-in the hotel ?
নহাক (নং) হোটেলদা পুং কয়াদা লৈবা হৌখি ?
Nahak (naang) hotel-da pung kayaada leiba houkhi ?
आप कितना बजे से होटेल में प्रवेश किया गया है ?
আপ কিতনা বজে সে হোটেল মেং প্ৰবেশ কিয়া গয়া হৈ ?
Aap kitana baje se hotel meng prawesh kiya gayaa hai ?
नहाक (नङ) होटेलदा पु कयादा लैबा हौखि ?

— I checked in the hotel at 10 a.m.
ঐ হোটেলদা অয়ুকী পুং তরাদগী লৈখি।
Ei hotel-da ayuk-ki pung tara-da-gi leikhi.

सुबह दस बजे से मैं होटेल में "चैक इन" किया गया हूँ।
সুবহ দস বজে সে মৈং হোটেল মেং "চৈক-ইন" কিয়া গয়া হূঁ।
Subah dash baje se meing hotel meng "checked in" kiya gaya hoong.
ऐ होटेलदा अयुक्की पुं तरादगी लैखि।

— Do you serve meal in your hotel ? /Does your hotel provide meal ?
নখোয়গী হোটেলদা চানবগী থৌরাং লৈব্রা ?
Nakhoi-gi hotel-da chaanabagi thourang leibra ?
क्या आप का होटेल पर खाने-पीने का पूर्व प्रबंधक कर रखा है।
ক্যা আপকা হোটেল পর খানে-পীনেকা পুর্ব প্রবংধক কর রখা হে ?
Kya aapa hotel par khane peene ka purwa prabandhak kar rakha hai ?
Or, क्या आप का होटेल पर खाने-पीने का प्रबंधक सुविधा रखा है ?
ক্যা আপ কা হোটেল পর খানে-পীনে কা প্রবংধক সুবিধা রখা হে ?
Kya aap ka hotel par khane-peena ka prabandhak suwidha rakha hai ?
नखोयगी होटेलदा चान्नबगी थोरां लैब्रा ?

— You can have meal in our hotel itself.
এখোয়গী হোটেল মক্তা নহাক্না চানবগী চাক ফংগনি।
Eikhoi-gi hotel makta nahaakna chaanabagi chaak phang-gani.
आप को हमारा होटेल से सब सुविधा खाने-पीने तक का मिल जायेंगा।
আপ কো হমারা হোটেল সে সব সুবিধা খানে-পীনে তক কা মিল জায়েংগা।
Aap ko hamaaraa hotel se sab suwidha khane-peene tak ka mil jayenga.
ऐखोयगी होटेल मक्ता नहाक्ना चानबगी चाक फंगनि।

At the Loundry

(धोबीखाना में — ফি শুফমদা)

— I want these clothes washed.
ঐ ফিশিংসি শুদোকপা পাম্মী / (পামই)।
Ei phishing-si shuba/shudokpa paammi.
मैं कपड़े (पोशकों) धोना चाहता हूँ।
মৈং কপড়ে (পোশকোং) ধোনা চাহতা হূঁ।
Meing kapare (poshakong) dhona chahata hoong.
ऐ फिशिंसि शुबा (सुरूबा) पाम्मी (पामइ)।

— I want these clothes ironed (pressed).
ঐ ফীশিংসি ইস্ত্রী তকপা পাম্মী।
Ei phi singshi istri takpa paammi.
मुझे (मैं) इस कपड़ों (पोशकों) को इसत्री करना चाहता हूँ।
মুঝে (মৈং) ইস কপড়োং (পোশকোং) কো ইস্ত্রী করনা চাহতা হূঁ।
Mujhe (Meing) iss kaparong (poshakong) ko istree karna chahata hung.
ऐ फिशिंसि इस्त्री तकपा पामइ।

— Alright, put them here.
য়াম্না ফরে, মখোয়শিংদু সিদা থম্মু।
Yaamna phare, makhoising-du sida thammu.
बहुत अच्छा, उन सब को (वे) इधर रख।
বহুত অচ্ছা, উন সব কো (বে) ইধর রখ।
Bahut achchha, un sab ko (wae) idhar rakh.
याम्ना फरे, मखोयशिंदु सिदा थम्मु।

— When to be delivered ?
করম্বা মতমদা পিগনি / লৌবা য়াগনি ?
Karamba matam-da pigapni/louba yaaga-ni ?

ये कब ले सकता हैं ? / (ले जाऊँ ?)
য়ে কব লে সকতা হৈং ? / (লে জাউঁ ?)
Ye kab le sakta haing ? (le jaoon ?)
करम्बा मतमदा पिगनि / (लौबा यागनि ?)

— Can be delivered tomorrow.
হয়েং পিবা য়াগনি। (লৌবা)
Hayeng piba yaagani. (louba)
कल ले लो। (ले जा सकता है)
কল লে লো। (লে জা সকতা হৈ)
Kal le lo. (le ja sakta hai)
हयें लौबा यागनि।

— I want them to-day.
ঐ ঙসি পাম্মী। (পামই)
Ei ngasi paammi. (pami)
मुझे आज चाहिए।
মুঝে আজ চাহিএ।
Mujhe aaj chahi-ye.
ऐ ङसि पामइ।

— I want them before Sunday.
ঐ নোংমাইজিংগী মমাংদা পাম্মী।
Ei nongmaijing-gi mamang-da paammi.
मुझे रविवार (इटवार) से पहले ये सब चाहिए।
মুঝে রবিবার (ইটবার) সে পহলে য়ে সব চাহিএ।
Mujhe rawiwar (itawar) se pahale ye sab chahie.

Or, रविवार (इटवार) से पहले ये सब, मुझे चाहिए।
রবিবার (ইটবার) সে পহলে য়ে সব মুঝে চাহিএ।
rawiwar (itawar) se pahale ye sab mujhe chahi-ye.
ऐदि नोंमाइजिगी ममादा पाम्मी।

— Iron these clothes to-day.
ফিশিংসি ঙসি ইস্ত্রী তকউ।
Phising-shi ngashi istri tak-u.
इस कपड़ों को आज इस्त्री लगाओ (करो)।
ইস কপড়ো আজ কো ইস্ত্রী লগাও (করো)।
Iss kaparong aaj ko istree lagao (karo).
फिशिंसि ङसि इस्त्री तकउ।

— Iron these shirts before noon.
নুমিৎ য়ুংদ্রিঙেগী মমাংদা (ফিশিংসি) ফুরিৎশিং অসি ইস্ত্রী তকউ।
Numit yungdringei mamangda (phishingsi) phuritshing asi istri tak-u.
दोपहर से पहिले ही इस कमीजों को इस्त्री करना (इस्त्री लगाना/मारना) (प्रीस लारना) चाहिए।
দো পহর সে পহিলে হী ইস কমীজোং কো ইস্ত্রী করনা (ইস্ত্রী লগানা / মারনা) (প্রেস মারনা) চাহিএ।
Dopahar se pahile hee iss kmeejong ko istree karna (istree langaana/marna) (press marna) chahi-ye.
नुमिट युंट्रिङैगी ममादा (फिशिसि) फुरिटशि असि इस्त्री तकउ।

— Wash these clothes and also iron them.
ফিশিংসি শু অমসুং ইস্ত্রী তকউ।
Phishing-si shoo amasung istri tak-u.

Or, ফিশিং অসি শু অদুগা ইস্ত্রী তকথোকউ।
Phishing asi shoo aduga istri takthok-u.
इस कपड़ों को धो (धुलाइ करो) और इसत्री मारे (प्रेस करो)।
ইস কপড়োং কো ধো (ধুলাই করো) ওর ইস্ত্রী মারো (প্রেস করো)।
Iss kaparong ko dho (dhulai karo) our istri maro (press karo).
फिशि असि शू अदुगा इस्ट्री तकथोकउ।

— Have these shirts ironed before 1 p.m.
নুংথিল পুং অমা তাদ্রিঙৈদা ফিশিংসি ইস্ত্রী তকথোকউ।
Nungthil pung ama taadringei-da phi singsi itri takthok-u.
दिन का एक बजने से पहिले ही इस (ये) कमीजों को इस्त्री लगाओ (इस्त्री मारो)।
দিন কা এক বজনে সে পহিলে হী ইস (য়ে)কমীজোং কো ইস্ত্রী লগাও (ইস্ত্রী মারো)।
Din ka ek bajane se pahile hee iss (ye) kameejong ko istree lagao (itree maro).
नुंथिल पुं अमा ताद्रिङैदा फिशिंसि इस्त्री तकथोकउ।

— This pant/trouser is not properly washed.
মসিগী খোঙগ্রাউসি ফজনা সুদ্রে।
Masigi khong-grao-si phajana su-dre.
इस (यह) पोशाक को उचित ढेग से नहीं धोया।
ইস (য়হ) পোশক কো উচিত ঢংগ সে নহীং ধোয়া।
Iss (yah) poshak ko uchit dhong se naheeng dhoya.
मसिगी खोङ्ग्राउसि फजना सुद्रे।

— This shirt is badly ironed.
ফুরিৎ অসি ফজনা ইস্ত্রী তকত্রে।
Phurit asi phajana istri tak-tre.
यह (इस) कमीज को इस्त्री ठीक से नहीं (मारा) (लागया) किया।
য়হ (ইস) কমীজ কো ইস্ত্রী ঠীক সে নহীং (মারা) (লাগয়া) কিয়া।
Yah (iss) kameej ko istree theek se naheeng (mara) (lagaya) kiya.
फुरिट असि फजना इस्त्री तकत्रे।

— These are silken clothes. Wash them carefully.
মখোয়াশিং স্লীকী ফিনি/চেকশিন্না/ফজনা সু।
Makhoishing silk-ki phini/cheksinna/phajana soo.
ये कपड़े रेशमी का कपड़े हैं। इनको सानधानी से धो लेना।

য়ে কপড়ে রেসমী কা কপড়ে হৈং। ইনকো সাৱধানী সে ধো লেনা।
Ye kapare reshamee ka kapare haing. Inko sawadhanee se dho lena.
मखोयशिं असि सिल्की फिनि। चेकशिन्ना फजना सु।

— I'm sorry, I got little late.
ঙাকপীগনি, খরা থেংখরে।
Ngakpeegani, kharaa thengkare.
माफ कीजिए, मुझे देर हो गई है।
মাফ কীজিএ, মুঝে দের হো গঈ হৈ।
Maaph keejie, mujhe der ho gaee hai.
ङाकपीगनि, खरा थेंखरे।

— Hurry up, please !/Make haste, please !
চানবীদুনা খরা থুবিয়ু!/থুনা তৌবীয়ু!
Chanbeeduna kharaa thubiyu./Thuna toubeeyu.
फटाफट करिए !/कृप्या जल्दी कीजिए !
ফটাফট করিএ !/কৃপ্যা জলদী কীজিএ !
Phataaphat kari-ye !/Kripyaa jaldee keeji-ye.
चानबीदुना खरा थुबियु !/थुना तौबीयु !

Numbers (Continued....)

88	Eighty eight mariphu nipan	৮৮ মরিফু নিপান আঠাসী	८८ अठ्ठासी मरिफु निपान
89	Eighty nine mariphu mapal	৮৯ মরিফু মাপল নৱাসী	८९ नवासी मरिफु मापल
90	Ninety mariphutara	৯০ মরিফুতরা নব্বে	९० नव्वे मरिफुतरा
91	Ninety one mariphutara mathoi	৯১ মরিফুতরা মাথোই ইক্যানবে	९१ इक्यानवे मरिफुतरा माथोइ

Shopping

(পোৎ-চৈ লৌবগী মতাং)

— How much is this ?
মসি কয়া পি ? / মসিগী মমল কয়ানো ?
Masi kaya pi ?/Masigi mamal kaya-no ?
इस का दाम क्या है ? / इसका भाव कितना होगा ?
ইস কা দাম ক্যা হৈ ? / ইসকা ভাৱ কিতনা হোগা ?
Iss ka dam kya hai ?/Iss ka bhaw kitana hoga ?
मसि कया पि ? / मसिगी ममल कयानो ?

— What's the price of this article ?
পোৎসিগী মমল কয়ানো ?
Potsigi mamal kaya-no ?
इस (यह) सामान (चीज) का दाम (भाव) कितना है ?
ইস (য়হ) সামান (চীজ) কা দাম (ভাৱ) কিতনা হৈ ?
Iss (yah) saman (cheej) ka dam (bhaw) kitana hai ?
पोटसिगी ममल कयानो ?

— Its price is high./It's too costly.
মসিগী মমল ৱাংই। / মসি মমল তাংই।
Masigi mamal wang-i (ee)./Masi mamal tang-ee.
इस का दाम ज्यादा है। / यह महँगा है।
ইস কা দাম জ্যাদা হৈ। / য়হ মহঁগা হৈ।
Iss ka dam jyada hai./Yah mahanga hai.
मसिगी ममल वांइ। मसि ममल तांइ।

— Please reduce the price a bit.
মমল খরা তাবিয়ু / হন্থহনবিয়ু।
Mamal khara tabiyu/hanthahanbi-yu.

कृप्या उस दाम (भाव) को थोड़ा कम कीजिए।
কৃপ্যা ওস দাম (ভাৱ) কো থোড়া কম কীজিএ।
Kripa ush dam (bhaw) ko thodra kam keeji-ye.
ममल खरा ताबियु/हन्थहनबियु।

— The price is fixed.
অরেপ্পা (তাবা য়াদবা) মমলনি।
Areppa (taba yadaba) mamal-ni.
यह (दाम कम नहीं कर सकत) सही दाम है।
য়হ (দাম কম নহীং কর সকতা) সহী দাম হৈ।
Yah (dam kam naheeng kar sakata) sahee dam hai.
अरेप्पा (ताबा यादबा) ममलनि।

— This is less costly one. Take a look.
মসি মমল হন্থবনি, য়েংঊ।
Masi mamal hanthaba-ni. Yeng-oo.
यह कम दाम वाले है, देखिए।
য়হ কম দাম ৱালে হৈ, দেখিএ।
Yah kam dam wale hai, dekhi-ye.
मसि ममल हन्थबनि, येंउ।

— Is this article genuine or fake one ?
পোৎসি অশেংবা পোৎতরা নত্রগা নকলিরা ?
Potsi asengba pot-la natraga nakali-ra ?
क्या यह चीज शुद्ध (असली) या जालसाजी (नकली) है ?
ক্যা য়হ চীজ শুদ্ধ (অসলী) য়া জালসাজী (নকলী) হৈ ?
Kya yah cheej shudha (asalee) ya jalsaajee (nakalee) hai ?
पोटसि अशेंबा पोटतारा नत्रगा यानशिन्नब्रा (नकलिरा) ?

— Will this colour durable / long lasting ?
মচুসি কুইনা চৎকদবা (পাক্কা কোক্লোইদবা) মচুরা ?

Machusi kuina chaka-daba (pakna kokloidaba) machura ?
क्या यहा रंग टिकाऊपन है ?
ক্যা য়হ রংগ টিকাউপন হে ?
Kya yah rang tikaopan hai ?
मचुसि कुइना चटकदब (पाक्ना कोक्लोइदबा) मचुरा ?

— It will last long.
মসি কুইনা চৎকনি।
Masi kuina chatka-ni.
यह रंग टिकाऊपन है, पक्का।
রংগ টিকাউপন হে পক্কা।
Yah rang tikaoopan hai pakka.
मसि कुइना चटकनि।

— It has some defect. Show me another one.
মসি অশোয়বা খরা লৈ। অতোপ্পা অমা উৎলু/ য়েংগে।
Masi asoiba khara lei. Atoppa ama utloo/yeng-ge.
यह थोड़ा दोष (खराबी) है, दूसरा कोई और देखाओ।
য়হ থোড়া দোষ (খরাবী) হৈ, দুসরা কোঈ ঔর দেখাও।
Yah thodra dosh (kharabee) hai, dusara koie our dekhao.
मसि अशोयबा खरा लै, अतोप्पा अमा उटलु (येंगे)।

— We are taking two pieces. Get us some discount.
ঐখোয় পোৎতু অনি লৌগে। মমল খরা তাও।
Eikhoi pottu ani lou-ge. Mamal khara tao.
हम (आप से) दो सामान (चीज) लेंगे, दाम (किमत) थोड़ा कम कीजिए।
হম (আপ সে) দো সামান (চীজ) লেংগে, দাম (কিমত) থোড়া কম কীজিএ।
Ham (aap se) do saman (chij) leng-ge, dam (keemat) thora kam kiji-e.
ऐखोय पोटतु अनि लैगे, ममल खरा ताओ।

— How much per pair ?
জুরাদা কয়া পি ?
Jura-da kaya pi ?
इस जोड़ा में कितना दाम होगा ?
ইস জোড়া মেং কিতনা দাম হোগা ?
Iss jodra meng kitana dam hoga ?
जुरादा कया पि ?

— Let the price be at rupees fifty.
মমলদু লুপা ৫০ দা তৌরো।
Mamal-du lupa yangkhai-da touro.
उसका दाम पचास रूपया करो।
উসকা দাম পচাস রুপয়া করো।
Usakaa dam pachaas rupayaa karo.
ममलदु लुपा याङखै दा तौरो। (यारो)

— Here is the money. Take it please.
পৈশা সিদা লৈজরে। লৌশিনবিয়ু।
Peisa sida leijare. Loushinbiyu.
यहाँ रहा आपका पैसा, कृप्या लेजीए।
য়হাঁ রহা আপকা পৈসা, কৃপ্যা লেজীএ।
Yahan rahaa peisa, kripya leji-ye.
पैशा सिदा लैजरे। लौशिनबियु।

— I'll take this. Please pack (up) it.
ঐ মসি লৌরগে। চানবিদুনা পেক তৌবিরো।
Ei masi loura-ge. Chanbiduna pack toubi-ro.
मैं इसको (यह) लुँगा, कृप्या पेक कीजिए। (गठरी बाँधीए)
মৈং ইসকো (য়হ) লুঁগা, কৃপ্যা পেক কীজিএ (গঠরী বাঁধীএ)
Meing issko (yah) lunga, kripaya pek keeji-ye.
ऐ मसि लौरगे। चानबिदुना पेक तौबिरो।

— Put the article/thing in the bag.
পোৎতু খাউসিদা হাপচিনবিয়ু।
Pot-tu khaosida hapchinbi-yoo.
यह (इस) सामान को इस थैला में डालिए।
য়হ (ইস) সামান কো ইস থৈলা মৈং ডালিএ।
Yah (iss) saman ko iss thaila meing dali-ye.
पोटतु खाउसिदा हापचिनबियु।

— Pack the articles seperately.
পোৎশিংদু তোঙান তোঙান য়োম্বিয়ু।
Potshing-du tongan tongan yombi-yu.
चीजों को (सामान को) अलग अलग बाँधीएगा।
চীজোং কো (সামান কো) অলগ অলগ বাঁধীএগা।
Cheejong ko (saman ko) alag alag bandhiega.
पोटशिंदु तोङान तोङान योम्बीयु।

— What price is this article ?
পোৎসিগী মমল কয়ানো ?
Potsi-gee mamal kaya-no ?
इस (यह) सामान का दाम कितना है ?
ইস (য়হ) সামান কা দাম কিতনা হৈ ?
Iss saman ka dam kitana hai ?
पोटसिगी ममल कयानो ?

— Its actual price is rupees five hundred. However, you can take / have it at rupees four hundred fifty.
মসিগী মমল লুপা চামঙা পি। অদুমওইনমক নহাক্না মসি লুপা চামরি য়াঙ্খৈ লৌবা য়াগনি।
Masigi mamal lupa chamnga pi. Adumoinamak nahaak-na masi lupa chammari yangkhai louba yaga-ni.
इसका दाम (किमत) पाँच सौ है। जैसे भी हो आप इसको चार औ पचास में ले जा सकता है।

ইসকা দাম (কিমত) পাঁচ সৌ হৈ। জৈসে ভী হো আপ ইসকো চার সৌ পচাস মেং লে জা সকতা হৈ।
Iska dam (kimat) panch sou hai. Jeise bhee ho aap isko char sou pachas meng le ja sakta hai.
मसिगी ममल लुपा चामङा पि। अदुमओइन्मक नहाकना मसि लुपा चामरि याङखैदा लौबा यागनि।

— What lowest price can you offer ?
খ্বাইদগী তারবদা মমল কয়াদা য়াগনি ?
Khwaidagi tarabada mamal kaya-da yagani ?
सब से कम कितना, देने से आप मंजुर होगा ?
সব সে কম দাম কিতনা দেনে সে আপ মংজুর হোগা ?
Sab se kam dam kitana dene se aap manjur hoga ?
ख्वाइदगी तारबदा ममल कयादा यागनि ?

— What's the price per dozen ?
দর্জনদা মমল কয়ানো ? /Dozen-da mamal kaya-no ?
हर दर्जन में कितना दाम है ? /হর দর্জন মেং কিতনা দাম হৈ ?
Har darjan meng kitana dam hai ?
दर्जन दा ममल कयानो ?

Numbers (Continued ....)

92	Ninety two mariphutara nithoi	৯২ মরিফুতরা নিথোই বানৱে	९२ बानवे मरिफुतरा निथोइ
93	Ninety three mariphutara humdoi	৯৩ মরিফুতরা হুমদোই তিরানৱে	९३ तिरानवे मरिफुतरा हुमदोइ
94	Ninety four mariphutara mari	৯৪ মরিফুতরা মরি চৌরানৱে	९४ चौरानवे मरिफुतरा मरि
95	Ninety five mariphutara manga	৯৫ মরিফুতরা মঙা পচ্চানৱে	९५ पच्चानवे मरिफुतरा मङा

Train Enquiry

(रेल को बारे में पूछ ताछी)

— Is this train enquiry office ?
মসি ট্রেনগী মরমদা হংফম ওফিসতুরা ?
Masi train-gi maramda hangpham officetura ?
क्या यह रेल के बारे में पूछ ताछ करने वाली दफतर तो नहीं है ?
ক্যা যহ রেল কে বারেমেং পূছ তাছ করনে ৱালী দফতর তো নহীং হৈ ?
Kya yah rel ke bare meng puchh tachh karne walee daphtar to naheeng hai ?
मसि ट्रेनगी मरमदा हंफम अफिसतुरा ?

— Yes, it is.
উম, মানি। (হোয়/অহোয়)
Um, maani. (Hoi/Ahoi)
जी हाँ, यही है।
জী হাঁ, য়হী হৈ।
Jee hang, yahee hai.
उम, मानि। (होय/अहोइ)

— When the Chennai Express will depart/leave ?
চেন্নাই এক্সপ্রেস করম্বা মতমদা থাগদগে ?
Chennai Express karm-ba matam-da thagada-ge ?
कब (कितना बजे) चेन्नाइ एक्सप्रेस यहाँ से चलेगा (विदाहोंगे)/छोड़े गे ?
কব (কিতনা বজে) চেন্নাই এক্সপ্রেস য়হাঁ সে চলেংগা (ৱিদা হোংগে)/ছোড়েংগে ?
Kab (kitana baje) Chennai ekshapres yahan se chalega (wida honge)/chhorenge ?
चेन्नाइ एकसप्रेस करम्बा मतमदा थागदगे ?

— Please tell me the departure time of Madras Mail.
চানবিদুনা মাদ্রাজ মেল থাগদবা মতমদু হায়বিয়ু।
Chanbi-duna Madras Mail thagada-ba matam-du haibiyu.
कृप्या मुझे बतादीजिए कब मद्राज मेल यहाँ से पकड़ना है।
কৃপ্যা মুঝে বতাদীজিএ কব মদ্রাজ মেল যহাঁ সে (চলেংগে ছোড়েংগে)/পকরনা হৈ ?
Kripya mujhe bataji-e kab Madras Mail yahang se (chaleng-ge chhoreng-ge)/pakarna hai ?
Or, कृप्या मुझे बतादीजिए मद्राज मेल यहाँ से छोड़ने का समय ?
কৃপ্যা মুঝে বতাদীজিএ মদ্রাজ মেল যহাঁ সে ছোড়নে কা সময় ?
Kripya mujhe bataji-e Madras Mail yahang se shorne ka samay ?
चानबिदुना मद्राज मेल थागदबा मतमदु हायबियु ?

— When will Ernakulum Express reach this station ?
করম্বা মতমদা ইরনাকুলম এক্সপ্রেসনা ষ্টেসন অসিদা য়ৌরক্কনি ?
Karamba matam-da Eranakulam Expressna station asida yourak-kani ?
कब (कितना बजे) इरनाकुलस एक्सप्रेस यहाँ स्टसन पर पहुँच रहे हो ?
কব (কিতনা বজে) ইরনাকুলম এক্সপ্রেস যহাঁ ষ্টেসন পর পহুঁচ রহে হো ?
Kab (kitanaa baje) Eranakulam Express yahang station par pahunch rahe ho ?
करम्बा मतमदा इरनाकुलम एक्सप्रेस स्टेशन असिदा यौरक्कनि।

— Around 10 p.m.
নুমিদাংগী পুং তারা তারকপা অদুৱাইদা।
Numidang-gi pung tara taarakpa aduwaida.
करीब लगाभाग रात का दस बजे पहुँचने का संथावना है।
করীব লগভগ রাত কা দস বজে পহুঁচনে কা সংভাৱনা হৈ।
Kareeb lagbhag raat ka das baje pahunchane ka sangbhawana hai.
नुमिदांगी पु तारा तारकपा अदुवाइदा।

— Will the train arrive on time or be late ?
ট্রেনদু মতম চানা য়ৌরক্কদরা নত্রগা থেংগদ্রা ?
Train-du matam chaana you-rak-kadra nattraga theng-gadra ?
वह रेल (ट्रेन) ठीक समय पर पहुँचेगा या देर से ?
ৱহ রেল (ট্রেন) ঠীক সময় পর পহুঁচেগা য়া দের সে ?
Wah rel (train) theek samay par pahunchega ya der se ?
ट्रेन्दु मतम चपचाना यौरक्कदरा नत्रगा थेंगद्र ?

— It is delayed by an hour than the usual time.
মহৌশাগী মতমদগী মদু পুং অমা থেংলে। (চোম্বরে)
Mahousa-gi matamdagi madu pung ama theng-le.
वह अपना समय से एक घंटा देरी हो गया है।
ৱহ অপনা সময় সে এক ঘংটা দেরী হো গয়া হৈ।
Wah apanaa samay se ek ghanta deree ho gayaa hai.
महौशागी मतमदगी मदु पुं अमा थेंले।

— What is the usual plateform number of Cormondel Express ?
কোরমোনদেল এক্সপ্রেসকী মহৌশা ওইবা প্লেটফোম নম্বর কয়াদনো ?
Cormondel Express ki hahousa oiba plateform number kayada-no ?
कोरमोनदेल एक्सप्रेस आमतौर पर (अक्सर) कौन सी प्लेटफोम कमंश (संख्य) कितना पर आता है ? (रहता है) ?
কোরমোনদেল এক্সপ্রেস আমতোর পর (অক্সর) কোন সী প্লেটফোম কমংশ (সংখ্য) কিতনা পর আতা হৈ ? (রহতা হৈ) ?
Cormondel Express aamtor par (aksor) kon see plateform kamangsh (sangkya) kitana par aata hai (rahtaa hai) ?
कोरमोदेल एक्सप्रेसकी महौशागी ओइबा प्लेटफोम नम्बर कयादनो ?

— Its usual plateform number is five.
মসিগীদি মহৌশাগী প্লেটফোরম নম্বর মঙাদনি।

Masigeedi mahousha-gi plateform number manga-dani.
वह आमतौर पर (अक्सर) प्लेटफौम नम्बर पाँच पर (आते जाते) हैं।
ৱহ আমতৌর পর (অক্সর) প্লেটফোর্ম নম্বর পাঁচ পর (আতে জাতে) হেং।
Wah aamtour par (aksar) plateform number panch par (aale jatte) haing.
मसि महौशादगी प्लेटफौम नम्बर मङादनि।

— Where can I get this ticket cancelled ?
টিকেট অসিগী তোকপগী হন্নবা মফমদু / কেন্সল তৌফম কদাইদনো ?
Tiket asigee tokpagi hann-ba mapham-du kaadaai-dano ?
इस टिकेट को कैन्सल करने का (काट ने का) जगह कहाँ पर है ?
ইস টিকেট কো কৈন্সল করনে কা (কাট নে কা) জগহ কহাঁ পর হৈ ?
Iss ticket ko keinsal karne ka (kat ne ka) jagah kahang par hai ?
टिकेट असिगी कैन्सल तौफम कदाइदनो ?

— At counter No. 7.
কাউন্টর নম্বর তরেৎতনি।/Counter number taret-tani.
काउन्तर (लेन-ड्रेन) के कमंश संख्य सात पर है।
কাউন্তর (লেন-দ্রেন) কে কমংশ সংখ্য সাত পর হৈ।
Counter (len-dren) ke karmangsh sankhya sat par hai.
काउन्टर नम्बर तरेटतनि।

— Please cancel this ticket and get me the refund.
টিকেট অসি ককথৎপিয়ু অদুগা শেল হন্দোকপিয়ু।
Ticket asi kakthatpi-yu aduga sel handokpi-yu.
इस टिकेट को काट दिजीए और रूपया वापस किजीए।
ইস টিকেট কো কাট দিজীএ ওর রুপয়া ৱাপস কিজীএ।
Iss ticket ko kat dijie our rupya waapas kiji-ye.
टिकेटअसिककथटपियु अदुगा शेल हन्दोकपियु।

— Is plateform of Guwahati Express No. 5 ?
গুৱাহটি এক্সপ্রেসকী প্লেটফোরম নম্বর মঙা শুবদুরা ?
Guwahati Express ki plateform number manga shuba-dura ?
क्या गुहाटि एक्सप्रेस का मंच (प्लेटफोर्म) पाँच नम्बर में तो नहीं है ?
ক্যা গুহাটি এক্সপ্রেস কা মংচ (প্লেটফোর্ম) পাঁচ নম্বর মেং তো নহীং হে ?
Kya Guwahati Express ka manch (plateform) panch number meng to naheeng hai ?
गुवाहाटि एक्सप्रेसकी प्लेटफोर्म नम्बर मङा शुबदुरा ?

— It may be either at No. 5 or No. 6.
মসি নম্বর মঙা নত্রগা তরুক শুবদা ওইবা য়াই।
Masi number manga nat-traga taruk subada oiba yai.
यह नम्बर पाँच या छः दोनों एक हो सकता है।
য়হ নম্বর পাঁচ য়া ছঃ দোনোং মেং এক হো সকতা হৈ।
Yah number panch ya chho donong meng ek ho sakta hai.
मसि नम्बर मङा नत्रगा तरूक शुबदा ओइबा याइ।

Numbers (Continued ....)

96	Ninety six	৯৬ মরিফুতরা তরুক	৫৬	छियानवे
	mariphutara taruk	ছিয়ানৱে		मरिफुतरा तरुक
97	Ninety seven	৯৭ মরিফুতরা তরেৎ	৫৭	सत्तानवे
	mariphutara taret	সত্তানৱে		मरिफुतरा तरेत
98	Ninety eight	৯৮ মরিফুতরা নিপান	৫৮	अट्ठानवे
	mariphutara nipan	অট্ঠানৱে		मरिफुतरा निपान
99	Ninety nine	৯৯ মরিফুতরা মাপল	৫৫	निन्यानवे
	mariphutara mapal	নিন্যানৱে		मरिफुतरा मापल
100	One hundred	১০০ চাম্মা	১০০	सौ
	chamma	সৌ		चामा

At the railway station

(रेलवे स्टेशन पर)

(রেলৱে ষ্টেসন্দা)

(At the window of Enquiry Office)

Passenser — What's the arrival time of Madras bound train ?

যাত্ৰীক — মদ্রাস চৎরুদবা গাড়ী করম্বা মতমদা লাক্কনি ?

Jaatrik — Madras chatkadabaa garee (train) karambaa matamdaa lakkani.

यात्री — मद्रास जाने वाली गाड़ी कब आती है ?

যাত্রী — মদ্রাস জানে ৱালী গাড়ী কব আতী হৈ ?

Yaatree — Madras jane walee garee kab aatee hai ?

यात्रीक — मद्रास चक्कदबा गाड़ी करम्बा मतमदा लाक्कनि ?

Enquiry Clerk — At quater past two.

ইনকরি ক্লার্ক — পুং অনিগা মিনিট তরা মঙা তাবদা।

Inqwari klark — Pung aniga minit taraa taabadaa.

पूछताछ क्लार्क — सवा दो बजे।

পুছতাছ ক্লার্ক — সৱা দো বজে।

Puchhatachh Clerk — Sawaa do baje.

इनक्वरि क्लार्क — पुं अनिगा मिनिट तरा मङा ताबदा।

Enquiry in stores

(भंडारों में तलासी/खोज)

— Do you keep government publications ?
নখোয়গীদা গোভরমেন্টনা ফোংবা লাইরিকশিং থম্ব্রা ?
Nakhoigi-da government-na phong-ba lairiksing tham-bra ?
क्या अपने पास (पुस्तक भंडार) में सारकारी पुस्तक प्रकाशन पुस्तकें (किताबें) रखा है ?
ক্যা অপনে পাস (পুস্তক ভংতার) মেং সরকারী পুস্তক প্রকাশন পুস্তকেং (কিতারেং) রখা হৈ।
Kya apane pas (pustak bhandar) meng sarkaree pustak prakashan pustkeng (kitabeng) rakha hei ?
नखोयगीदा गोभरमेन्ट-ना फोंबा लाइरिकशिं थम्ब्रा ?

— Sorry, we don't keep them.
ৱারৌবীগনু/ৱারৌনু, ঐখোয় মখোয়শিংদু থমদে/থমজদে।
Waroubeega-nu, eikhoi makhoi-sing-du tham-de.
क्षमा कीजिएगा, इम उसको नहीं रखते हैं।
ক্ষমা কীজিএগা, হম উসকো নহীং রখতে হৈং।
Kshamaa keejiega, hum usko naheeng rakhate heing.
वारौबीगनु, (वारौनु) ऐखोय मखोयशिंदु थमदे/थमजदे।

— Do you know of any book-store which keep them ?
মখোয়শিংদু থম্বা লাইরিক য়োনফম্নশিং নহাক খংবিব্রা ?
Makhoi-sing-du thamba lairik yonpham-sing nahaak khangbi-bra ?
ऐसे पुस्तक भंडारों को आप जानते हो-वहाँ पर वही किताबें रखते हैं ?
ঐসে পুস্তক ভংডারোং কো আপ জানতে হো ৱহাঁ পর ৱহী কিতাবেং রখতে হৈ ?

Eise pustak bhangdarong ko aap jante ho wahan par wahee kitabeng rakhte heing ?
मखोशिंदु थम्बा लाइरिक योनफमशिं नहाक खांबिब्रा ?

— Where are they available ?
মখোয়দু কদাইদা ফংই ?
Makhoi-du kadai-da phang-i ?
वे कहाँ प्राप्य दोगा हैं ? / वे (उनको) कहाँ पायोगा/मिलेगा ?
ৱে কহাঁ প্ৰাপ্য হোগা ? / ৱে (উনকো) কহাঁ পায়েগা/মিলেগা ?
Wae kahaan prapya hoga ? / Wae (unko kahan payega/ milega ?
मखोयदु कदाइदा फंइ ?

— Where can I get this type of book ?
কদাইদা শিগুম্লবা মখলগী লাইরিক ফংগনি ?
Kadaida sigumla-ba makhal-gi lairik phang-gani ?
ऐसा वाला किताब मुझे कहाँ मिलेगा/पाएगा ?
ঐসা ৱালা কিতাব মুঝে কহাঁ মিলেগা/পাএগা ?
Eisa wala kitab muje kahan milega ?
कदाइदा असिगुम्ब मखलगी लाइरिक फंगनि ?

— You can get them in B.K. Store.
নংনা মখোয়দু বীঃকেঃ ষ্টোরদা ফংগনি।
Nang-na makhoi-du B.K. Store-da phang-gani.
तुमने उनको बी०के० स्टोर (पुस्तक भंडार) में पाएगा/मिलेगा।
তুমনে উনকো বীঃকেঃ ষ্টোর (পুস্তক ভংডার) মেং পাএগা/মিলেগা।
Tumne unko B.K. Store (pustak bhandar) meng pa-e-ga/milega.
नङना मखोयदु बी०के० स्टोरदा फंगनि।

— J. Store also stocks such kinds of articles.
জেঃ ষ্টোরসু সিগুম্বা মখলগী পোৎশিং থম্বনি।
J. Store-su sigumba makhal-gi potsing thambani.
जे० स्टोर (भंडार) भी ऐसा किस्म के समानों वस्तुओं रखते हैं।
জেঃ ষ্টোর (ভংডার) ভী ঐসা কিস্ম কে সমানোং/ৱস্তুওং রখতে হৈং।
J. Store (bhandar) bhee eisa kisam ke samanong/ wastuong rakhte heing.
जे० स्टोरसु सिगुम्बा मखलगी पोटशिं थम्बनि।

Read !! Read !!

1. GUIDE TO SPOKEN ENGLISH
2. GENERAL KNOWLEDGE OF MANIPUR (Most Comprehensive G.K. of Manipur)
3. SELECTED ESSAYS, LETTERS & HIGHER LEVEL WRITING SKILL (With Telegrams, Notices etc.)
4. IMPORTANT ESSAYS, LETTERS, APPLICATIONS, PARAGRAPHS & SOLVED GRAMMAR
5. SPOKEN ENGLISH, HINDI AND MANIPURI
6. SPEAK IN THREE LANGUAGES

Asking for directions

— Excuse me, please tell me the way to the station.
ৱারৌবিনু, ষ্টেসন তাবা লম্বীদু তাকপিয়ু।
Waroubinu, stashan taaba lam-bi-du taakpi-yu.
मुझे क्षमा कीजिए, (कृप्या करके मुझे) स्टेशन पहुँचने वाली रास्ता बतादीजिए/बतालाइए।
মুঝে ক্ষমা কীজিএ (কৃপয়া করকে মুঝে) স্টেশন পহুঁচনে ৱালী রাস্তা বতাদীজিএ/বতালাইএ।
Mujhe kshama kijiye (kripaya karke) station pahungchane walee rasta batadeejie/batalaie.
वारोविनु, स्टेसन ताबा लम्बीदु ताकपियु।

— This is the way to the station. / This way leads to the station.
লম্বী অসি ষ্টেসন তাবা লম্বীদুনি।
Lambi asi station taaba lambiduni.
यह रास्ता स्टेशन तक पहुँच सकता है।
য়হ রাস্তা স্টেশন তক পহুঁচ সকতা হৈ।
Yah rasta stashan tak pahuncha sakta hai.
लम्बी असि स्टेसन ताबा लम्बीदुनि।

— How far is it from here ?
मदु मफमसिदगी कयाम लाप्पी ?
Madu maphamsida-gi kayaam laap-pi ?
वह यहाँ कितना दूर होगा ?
ৱহ য়হাঁ সে কিতনা দুর হোগা ?
Wah yahan se kitana dur hoga ?
मदु मफमसिदगी कयाम लाप्पी ?

— That's quite near.
मदु ইনক নকপনি।
Madu inak nakpani.
वह तो बहुत नजदीक है।
ৱহ তো বহুত নজদীক হৈ।
Wah to bahut najdeek hai.
मदु इनक नकपनि।

— That's somewhat far.
মদু খরা লাপ্পি।
Madu kharaa laap-pi.
वह थोड़ा दूर है।
ৱহ থোড়া দুর হৈ।
Wah thora dur hai.
मदु खरा लाप्पि।

VOCABULARY

(English)	(Manipuri)	(Hindi)	(Hindi)	(Manipuri)
Dry	অকংবা	सूखा	Sukha	Akangba
Light	অয়াংবা	हलका	Halka	Ayangba
Loose	কোম্বা, চিন্দবা	ढीला	Dheela	Komba
Fresh	অতেকপা	ताजा	Taza	Atekpa
Wet	অচোৎপা	भीगा	Bheega	Achotpa
Weak	অশোনবা	कमजोर	Kamzor	Ashanba
Strong	অকনবা	बलवान	Balwan	Akonba

Arriving & Leaving

— On what day will you leave Imphal ?
নহাক করি নুমিৎতা ইম্ফাল থাদোক্নি ?
Nahaak kari numita Imphal thadok-kani ?
आप कब (कौन सा दिन में) इम्फाल छोड़कर जा रहे हो ?
আপ কব (কৌন সা দিন মেং) ইম্ফাল ছোরকর জা রহে হো ?
Aap kab (koun sa din meng) Imphal chhorkar ja rahe ho ?
नहाक करि नुमिटटा इम्फाल थादोक्कनि ?

— I'll leave/depart Imphal on the coming Sunday.
ঐ লাক্লিবা নোংমাইজিং নুমিৎতা ইম্ফাল থাদোক্কনি।
Ei laakliba nongmaijing numita Imphal thadok-kani.
मैं आने वाली रविवार (इतवार) के दिन रवाला हो जाउँगा।
মৈং আনে ৱালী রৱিৱার (ইতৱার) কে দিন রৱানা হো জাউঁগা।
Meing aane walee rawiwar (itawar) ke din rawana ho jaunga.
ऐ लाक्लिबा नोंमाइजिं नुमिटटा इम्फाल थादोक्कनि।

— When will you arrive at/reach Delhi ?
করম্বা মতমদা নং দীল্লীদা থুংগনি ?
Karamba matam-da nang Delhi-da thung-gani ?
तुम कब दिल्ली पहुँच रही हो ?
তুম কব দিল্লী পহুচ রহী হো ?
Tum kab Delhi pahunch rahee ho ?
करम्बा मतमदा नङ दिल्लीद थुंगनि ?

— I may reach Delhi on Tuesday night ?
দিল্লীদা ঐ লৈপাকপোকপগী নুমিদাংদা থুংঙবা য়াই।

Delhi-da ei leibakpokpagi numidang-da thung-ba yaai.
मैं मंगलवार के दिन रात को दिल्ली पहुँचने का संभवना है।
মৈং মংগলৱার কে দিন রাত কো দিল্লী পহুঁচনে কা সংভৱনা হৈ।
Meing mangalwar ke din rat ko Delhi pahunchane ka sangbhawna hei.
दिल्लीदा ऐ लौबाकपोकपगी नुमिदांदा थुंङबायाइ।

— I'll arrive at Delhi within four days.
নুমিৎ মরীনিগী মনুংদা ঐ দীল্লীদা থুংগনি। (থুংলুগনি)
Numit marini-gi manung-da ei Delhi-da thung-gani. (thunglugani)
मैं जरूर चार दिन के अन्दर दिल्ली पहुँच जाएगा।
মৈং জরুর চার দিন কে অন্দর দিল্লী পহুঁচ জাএগা।
Meing jarur char din ke undar Delhi pahunch jayega.
नुमिट मरीनिगी मनुंदा ऐ दिल्लीदा थुगनि। (थुलुगनि)

— How will go to Guwahati ?
নহাক গুহাটিদা করম্না চৎকনি ?
Nahaak Guwahati-da karamna chat-kani ?
आप गुहाटि में कैसे जाएँगा ?
আপ গুহাটি মেং কৈসে জাএঁগা ?
Aap Guwahati meng keise jayenga ?
नहाक गुहाटिदा करम्ना चटकनि ?

— I'll go by bus.
ঐ বসতা চৎকনি।
Ei bus-ta chattkani.
मैं बस में जाऊँगा।
মৈং বস মেং জাঊঁগা।
Meing bus meng jaoonga.
ऐ बसता चटकनि।

— I'll go by flight/by plane.
ঐ প্লেন্দা চৎকনি।
Ei plane (aeroplane) da chattkani.
मैं इवाई जहाज पर जाऊँगा।
মেং হৱাই জহাজ পর জাঊঁগা।
Meing hawai jahaaja par jaoonga.
ऐ प्लेन्दा चटकनि।

— Upto Dimapur I'll go by bus and then by train.
ডিমাপুর ফাও ঐ বসতা চৎকনি অদুদগী ট্রেন্দা চৎকনি।
Dimapur phao ei bus-ta chattkani adudagi train-da chattkani.
मैं डिमापुर तक बस में जाऊँगा और उसके बाद (तो) रेलगाड़ी (ट्रेन) पर चलि जाऊँगा।
মৈং ডিমাপুর তক বস মেং জাঊঁগা ঔর উসকে বাদ (তো) রেলগাড়ী (ট্রেন) পর চৎলি জাঊঁগা।
Meing Dimapur tak bus mei jaoong aur uske baat (to) railgari par chatli jaoonga.
डिमापुर फाओबा ऐ बसता चटकनि अदुदगी ट्रेन्दा चटकनि।

— Will you go to Delhi direct/straight ?
দীল্লীদা নহাক চুমদ্রীং চৎকদরা ?
Delhi-da nahaak chumdring chattkadra ?
कया आप सीधा दिल्ली चललोगे ?
ক্যা আপ সীধা দিল্লী চললোংগে ?
Kya aap seedha Delhi challonge ?
दिल्लीदा नहाक चुम्द्रीं चटकदरा ?

———— ————

Dress (पोशक/बस्त्र)
(ফিজোল)

— What's the name of the dress you are wearing ?
নহাক্না শেৎলিবা ফিজোল অসিগী মমিং করি কৌই ?
Nahaak-na shet-liba phijol ashigee maming kari kou-i ?
आप अभी पहनना पोशाक का नाम क्या है ?
আপ অভী পহননা পোশক কা নাম ক্যা হৈ ?
Aap abhee pahanaa poshak ka nam kya hei ?
नहाक्ना शेटलिबा फिजोल असिगी मर्मिं करि कौइ ?

— It is called 'phanek'. It is our traditional dress for women.
মসি ফনেক কৌই। মসি ঐখোয়গী নুপিগি ওইবা মমাংঙৈদগী চৎনরকপা ফিজোলনি।
Masi phanek kou-i. Masi eikhoi-gi nupi-gi oiba mamang-ngeidagi chatnarakpa phijol-ni (phijol amani)
इस का नाम "फनेक" (मेखला) कहती है। यह (मणिपुरी औरतों का कपड़ा) नारि (स्त्री) जाती का एक परम्परागत वसत्र है। (परिरावन)
ইস কা নাম ফনেক (মেখলা) কহতী হৈ। য়হ (মণিপুরী ঔরতোং কা কপড়া) নারি (স্ত্রী) জাতী কা এক পরম্পরাগত ৱস্ত্র হৈ। (পহিরাৱন)
Iss ka nam phanek (mekalaa) kahatee hei yah (Manipuri ouratong ka kapara) naree (stree jatee ka ek parmparagat wastra hei. (pahariwan)
मसिगी (मर्मिं) फनेक कौइ। मसि ऐखायगी नुपीगी ओइबा ममांङैदगी चटनरकपा फिजोल अमनि।

— It looks nice. / It looks nice to look at.
মসি য়েংবদা ফজৈ।
Masi yengba-da phajei.

यह देखने में सुन्दर है।
য়হ দেখনে মেং সুন্দর হৈ।
Yah dekhane meng sundar hei.
मसि येंबदा फजै।

— Do you like to wear caps ?
নহাক টুপী উপ্পা পাম্ব্রা ?
Nahaak tupi uppa pambra ?
क्या तुम टोपी पहनना चाहोंगे ?
ক্যা তুম টোপী পহননা চাহোংগে ?
Kya tum topee pahanna chahonge ?
नहाक टुपी उप्पा पाम्ब्रा ?

— Sometimes I put on caps of any kind.
করিগুম্বা মতমদা ঐ মখল অমগী টুপী হেক্তা উপ্পী।
Kariguba matam-da ei makhal amagi tupi uppee.
कभी कभी मैं एक्की किस्म के टोपीयाँ पहनता हूँ।
কভী কভী মৈং এক্কী কিস্ম কে টোপীয়াঁ পহনতা হূঁ।
Kabhee kabhee meing ekkee kisam ke tupeeyang pahanta hung.
करिगुम्बा मतमदा ऐ मखल आमत्तागी तूपी हेक्ता उप्पी।

— Isn't Sunita looks nice in sari ?
সুনিতাসি সাড়ী শেৎপদা ফজদ্রা ?
Sunita-si saree setpada phajadra ?
क्या सुनिता साड़ी पहनने में सुन्दर (सुठि) नहीं लगती ?
ক্যা সুনিতা সাড়ী পহননে মেং সুন্দর (সুঠি) নহীং লগতী ?
Kya Sunita saree phanne meng sundar nahin lagatee ?
सुनितासि साड़ी शेटपदा फजद्रा ?

— She also looks nice in jeans also.
মহাক জীন শেৎপদসু ফজৈ।
Mahaak jean setpada-su phajei.
वह जीन पहनने में भी सुन्दर (अच्छी) लगती है।
ৱহ জীন পহননে মেং ভী সুন্দর (অচ্ছী) লগতী হৈ।
Wah jean pahanne meng bhee sundar (achchee) lagatee hei.
महाक जीन शेटपदसु फजै।

— But she rarely/hardly wears salwar kamez.
অদুবু মহাক সলৱার কমেজদি পাক্না শেৎতে।
Adubu mahak salwar kamejez pak-na set-te.
किन्तु वह कदाचित सलवार कमीज तो नहीं पहनती है।
কিন্তু ৱহ কদাচিত সলৱার কমীজ তো নহীং পহন্তী হৈ।
Kintu wah kadachit salawar kemeej to naheeng pahantee hei.
अदुबु महाक सलवार कमीज (फुरीत) दि पाक्ना शेटते।

— Is T-shirt your favourite shirt ?
টি-শার্ট সি নহাক্না পামজবা ফুরিৎরা ?
T-shirt si nahaak-na pamjaba phurit-la ?
क्या टि-शर्ट (कमीज) आपका मन प्रशनन कमीज है ?
ক্যা টি-শার্ট (কমীজ) আপকা মন প্রশন্ন কমীজ হৈ ?
Kya T-shirt (kameej) aap ka man prashanna kameej hei ?
टि-शार्ट सि नहाक्ना पामजबा फुरिटरा ?

— Yes, I do love wearing T-shirt. But sometimes I wear half-shirt.
হোয়, ঐ টি-শার্ট লিৎপা পাম্মি। অদুবু করিগুম্বা মতমদা ঐ খুদাং তেনবি ফুরি-ৎসু লিৎলি।

Hoi, ei T-shirt litpa pammi. Adubu keigumba matamda ei khudang-tenbi phurit-su lit-li.
(Note : In Manipuri 'setpa' is used for trouser and 'litpa' for shirt in wearing)
जी हाँ, मैं टि-शार्ट (हाफ बाजु वाले कमीज) पहनना चाहता हूँ। (प्रसन्न करता हूँ)

Or, जी हाँ, मुझे टि-शार्ट कमीज पहन्ना चाहता हूँ।
জী হাঁ, মুঝে টি-শার্ট কমীজ পহন্না চাহতা হূঁ।
Jee han, mujhe T-shirt kameej pahanna chahta hung.
होय, ऐ टि-शार्ट लिटपा पाम्मि।

Or, जी हाँ, मुझे टि-शार्ट कमीज पहन्ना चाहता हूँ। किन्तु कभी कभी मैं हाल्फ बाजु वाले कमीज भी पहनता हूँ।
জী হাঁ, মুঝে টি-শার্ট কমীজ পহন্না চাহতা হূঁ। কিন্তু কভী কভী মৈং হাল্ফ বাজু ৱালে কমীজ ভী পহন্তা হূঁ।
Jee han, mujhe T-shirt kameej pahanna chahataa hung. Kintu kabhee kabhee meing halp baju wale kameej bhee pahantaa hun.
होय, ऐ टि-शार्ट लिटपा पाम्मि। अदुबु करिगुम्बा मतमदा ऐ खुदातेनबि फुरिटसु लिटलि।

— To-day is hot, so you should put on chappals not shoes.
ঙসি সাই, মরম অসিনা নহাক খোংউপ নৎতনা চপল তোংবা/উপ্পা তাবনি।
Ngashi sai, maramsina nahaak khong-oop nat-tana chapal tongba/uppa tabani.
(Note : In Manipuri wearing shoes is said 'uppa' or 'tongba')
आज गर्मी है, इसलिए आप चाप्पल लगाइए जुता नहीं।
আজ গর্মী হৈ, ইসলিএ আপ চাপ্পল লগাইএ জুতা নহীং।
Aaj garmee hei, islie aap chappal lagaai-e jutaa naheeng.
ङसि शाइ, मरम असिना नहाक (अदोम) खोंउप नटतना चप्पल तोंबा/उप्पा ताबनि।

Or, आज गर्मी है इसलिए आप चाप्पल लगाना पड़ेगा जुता नहीं पहन्ना।
আজ গর্মী হৈ, ইসলিএ আপ চাপ্পল লগানা পড়েগা জুতা নহী পহন্না।
Aaj garmee hei, isliye aap chappal lagaanaa parega juta naheeng pahanna.
ङसि शाइ मरम असिना नहाक (अदोम) खोंउप नटतना चप्पल तोंबा/ ऊप्पा ताबनि।

— Put on/wear this shirt.
ফুরিৎ অসি লিৎলু।
Phurit ashi lit-lu.
(Note : To wear shirt means 'phurit litpa')
यह इस कमीज को पहन्नो।
য়হ ইস কমীজ কো পহন্নো।
Yah is kameej ko pahanno.
फुरिट असि लिटलु।

— Put on/wear this trouser.
খোংগ্রাও অসি শেৎলু। Khong-grao ashi set-lu.
(Note : To wear trouser 'set-pa' not 'litpa')
इस पतलून को पहने।
ইস পতলূন কো পহন্নো।
Iss potaloon ko pahanno.
खोंग्राओ असि सेटलु।

— Put on/wear the shoes.
খোংউপ তোংউ/উপ্পু। / Khong-up tong-u/uppu.
(Note : Wearing shoes means 'tongba' or 'uppa' in Manipuri)
जूता पहन्नो/लगाओ। / জূতা পহন্নো/লগাও।
Joota pahanno/lagao.
खोंउप तोंउ/उप्पु।

— You can put on this shoes without socks.
মোজা যাওদনা খোঙউপ অসি নহাক্না তোংবা য়াগনি।
Moja yaodana khong-up ashi nahaak-na tong-ba yagani.
आप जुर्राब बिना जूता पहन सकते हैं।
আপ জুর্রাব বিনা জূতা পহন সকতে হৈং।
Aap jurrab bina joota pahan sakate heing.
অদোম, মোজা য়াওদনা খোংউ তোংবা য়াই।
अदोम, मोजा याओदना खोंउप तोंबा याइ।
Or, आप बिना जुर्राव के इस जूता को पहन सकता है।
আপ বিনা জুর্রাব কে ইস জূতা কো পহন সকতা হৈ।
Aap bina jurrab ke is jutako pahan sakta hei.
मोजा याओदना खाउप असि नहाक्ना तोंबा यागनि।

— Deliver this trouser, shwal, petticot (underwear) to the dhobi/loundry.
ডোবীদা খোংগ্রাও, ইন্নফি ফীগা থাবা ফি শিংশি থাখো/পিখো।
Dhobi-da khongrao, ennaphi, phiga thaba phi sing-shi thakho/pikho.
धोबी के पास इस पतलून, शाल, साया, जाँघिय (नेकर) ये सब कपड़ों को धोने के लिए सौप दो।
ধোবী কে পাস ইস পতলুন, শাল, সায়া, জাঁঘিয় (নেকর) য়ে সব কপড়োং কো ধোনে কে লিএ সোপ দো।
Dhobee ke pas is patalun, shal, saya, janghiy (nekar) ye sab kaparong ko dhone ke lie sop do.
धोबीदा खोंग्राउ, इन्नफि फीगा थाबा फि शिंशि थाखो/पिखो।

Blouse-loose bodice

(ढील अंगिया/कुर्ती)

— What about this blouse & bra (brassiere) ?
মসি (সিগি) নুপিগি ফুরিৎ অমসুং নুপিগি থবাক কুপ্পবা শিংসিদি ?
Sigi nupi-gi phurit amasung nupi-gi thabak kupnaba singshi-di ?
यह औरत का बलाउज और आंगिया चोली (बाँडिस) के बारे में क्या है ?
য়হ ঔরত কা বলাওজ ঔর আঁগিয়া চোলী (বাঁডিস) কে বারে মেং ক্যা হৈ ?
Yah ourat ka balaaoj aur aungiya choli bands ke bare meing kya hei.
मसि नुपीगी बलाउज अमसुं बाँडिसशिं असिगी मरमददि करि ?

— Deliver these dress also.
ফিজোলশিংসু থাখো/শীন্নখো।
Phijol sing-su thako/Seennakhro.
इस कपड़ों को भी सौप दो।
ইস কপড়োং কো ভী সৌপ দো।
Iss kaparong ko bhee soup do.
फि जोलशिं आसिसु थाख्रो/शीन्नख्रो।

— It is quite cold. Put on the shwal.
য়াম্না ইংই। সাল ইল্লু।
Yaamma eeng-i. Shwal eel-lu.
यह बिल्कुल ठंडा है। शाल ओढ़ो।
য়হ বিল্কুল ঠংডা হৈ। শ্বাল ওঢ়ো।
Yah bilkul thanda hei. Swal odhro/ooro.
याम्ना इंइ। शाल इल्लु।

READ! **READ!**

GUIDE TO SPOKEN ENGLISH

(With Equivalent Manipur Meanings)

By: Indra Kumar

SPOKEN ENGLISH HINDI & MANIPURI

I/C Meitei Mayek

By I.K. Singh & Rebati

G.K. OF MANIPUR

Compiled by: Indra Kumar

Printed at:

ROHEN OFFSET PRINTING DEN,

Kwakeithel Bazar, Opp. Bus Stand,

Imphal 795001, #8974920159